

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-69.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 191

Ljubljana, četrtek, dne 20. avgusta 1931

Leto II.

Grof Štefan Bethlen

Glasiilo centruma o vladi kralja Aleksandra

»Njegova vlada — velika epoha Jugsolavije.«

»Germania«, glasiilo nemškega centruma, je objavila ob priliki desetletnice vlade kralja Aleksandra velik članek, v katerem najprej precej obširno opisuje razvoj in potek notranje in zunanje političnih dogodkov v Srbiji in Jugoslaviji od leta 1914 dalje. Izvajanja sicer niso vedno čisto točna, vendar pa dokazujejo, da se je avtor potrudil, da se dobro uži v naše razmere in da jih tudi objektivno in brez predsodkov poda nemški javnosti.

Članek povdarja, da ni sedanjega režima v Jugoslaviji razumeti kakor kakšno diktaturo, ki obstoji v drugih krajih, ker je sedanji režim le prehodni, kar je opetovano naglasil tudi kralj sam. To sklepa članek tudi iz ustanovitve banjskih svetov, v katerih je po njegovem mnenju tudi osebna podlaga za nov režim.

Članek v »Germaniji« se zaključuje z besedami:

»... Dosedanji rezultati režima se vidijo najprej v dejstvu, da vlada stremiljenje iz tleh, po zgodovini, razvoju, kulturi in veri različnih plemen, ustvariti narodno enoto, kakor to zahteva enotni materni jezik vseh treh plemen v dobi nacionalističnega principa. Naj ne bo nomenjeno, da vodi k cilju po sigurni poti to stremiljenje najboljših sinov le pri miroljubni zunanji politiki. Če zato stremi kraljeva politika zelo premočrtno k notranji, zunanji in vojaški konsolidaciji Jugsolavije, potem jo je vendarle treba presojati pod miroljubnimi vidiki.

V vsem je v osebnosti jubilej praznujočega kralja utelešen vladar, ki ve, kaj hoče, ki osebno kot nad vse delaven človek hodi po svoji poti, ki brez dvoma služi vzgoji svojega naroda, iz čegar srede je pred okoli 100 leti zrastle dinastija Karadjordjevičev.

Vladarska doba Aleksandra kot regenta in kralja bo živela v zgodovini kot velika epoha Jugsolavstva.

Nuncij Ciriaci bo zapustil Prago

Praga, 19. avgusta. v. Praški cerkveni krogi zatrjujejo, da bo apostolski nuncij msgr. Ciriaci, ki se sedaj mudi v Karlovih Varih, ostal na svojem diplomatskem mestu v Pragi le še dva meseca. Nato bo odpotoval v Rim. Novega nuncija v Pragi bo Vatikan imenoval šele po božiču.

Finančne težkoče Anglije

London, 19. avgusta. AA. Vlada je imela danes ob 10. sejo v Downingstreetu. Na seji so razpravljali o poročilu ekonomskega odbora, ki ga je sestavil nocoj. Odbor je davi pred sejo ministrskega sveta še enkrat pregledal to poročilo. O vsebini tega poročila in o predlogih krožijo v javnosti razni glasovi, ki pa jih je treba sprejeti zaenkrat v rezervo. Objavljeni pa bodo, čim jih vlada prouči in zavzame svoje stališče.

Katalonsko vprašanje v Španiji

Madrid, 19. avgusta. AA. Predsednik vlade Alcala Zamora je predložil poslanski zbornici osnutek katalonske ustave, ki mu ga je predal Macia.

Parlamentarna komisija, ki ji je poverjena naloga, da načrt prouči, je dodala nov člen, po katerem bi se Španija slavnostno odrekla vojni kot sredstvu narodne politike.

Poslovni stiki z Ameriko

Beograd, 19. avgusta. AA. Industrijska zbornica v Beogradu opozarja, naj se podjetja, ki žele stopiti v stike z Ameriko, obračajo za vse informacije na trgovinsko agencijo naše države: Yougoslav trade and turist information office v New Yorku, 48 West 52. Street. Na ta naslov naj pošljejo podjetja tudi svoje ponudbe in cenike.

Konec Bethlenovega režima na Madjarskem

Celotna vlada grofa Bethlena je podala včeraj ostavko, ki jo je regent Horthy sprejel. Bethlenov odstop pomeni mogočen preobrat v vsej madjarski politiki — Sestava nove vlade poverjena grofu Karolyiju

Budimpešta, 19. avgusta. AA. Madjarska brzojavna agencija poroča: Na včerajšnji seji je ministrski svet razpravljal o splošnem položaju in sklenil, naj vlada zaradi izrednih razmer poda ostavko. Zato je danes predsednik ministrskega sveta grof Bethlen ob 10. dopoldne odšel v avdienco k regentu Horthyju in mu izročil ostavko svojega kabineta. Regent Horthy je ostavko sprejel. Obenem je na predlog grofa Bethlena še dopoldne sprejel v avdienci bivšega finančnega ministra Telekyja, bivšega ministra za zunanje zadeve grofa Julija Karolyija, popoldne pa zastopnika vladnih strank Pavla Pestaya ter predsednika krščansko-socialne gospodarske stranke ministra za socialno politiko dr. Ernsta. Po posvetu s temi politiki bo regent Horthy zavzel svoje stališče.

Grof Karolyi določen za Bethlenovega naslednika

Ob pol 2. popoldne, torej tri ure in pol po tem, ko je grof Bethlen podal ostavko, je državni upravitelj Horthy poveril sestavo vlade grofu Karolyiju, ki je mandat tudi sprejel. S tem je končana desetletna doba grofa Bethlena mogoče končoveljavno. Grof Bethlen je dajal polnih 10 let kolorit vsemu madjarskemu političnemu življenju. So pa politiki, ki pravijo, da grof Bethlen še pride na vlado.

Državni upravitelj Horthy je danes zjutraj, ko mu je grof Bethlen izročil ostavko vlade, zaprosil Bethlena, naj sestavi nov kabinet. Ta gesta je bila samo gesta, ker se je v naprej vedelo, da bo Bethlen ponudbo odklonil, kar je tudi res storil. Priporočil je Horthyju, naj poveri mandat za sestavo vlade Teleszkyju ali grofu Karolyiju. Državni upravitelj je poklical k sebi Teleszkyja in ko je ta odklonil, je dal mandat Karolyiju. Avdienca Teleszkyja je trajala celo uro.

Budimpešta, 19. avgusta. d. O sestavi nove vlade, glede katere pa se posvetovanja še vrše, govore, da bo designirani ministrski predsednik Karolyi prevzel tudi zunanje ministrstvo. Za finančnega ministra je izbran bivši finančni minister Teleszky.

Sedanji finančni minister Weckerle prevzame najbrže kmetijstvo. Razen Weckerleja bo prišel v novo vlado od dosedanjih ministrov najbrže samo še minister za narodno blaginjo Ernzt. Vsa druga ministrstva pa bodo zasedena z novimi močmi. Grof Karolyi je izjavil novinarjem, da je prepričan, da bo kriza v malo dneh likvidirana.

Vzroki Bethlenovega padca

Budimpešta, 19. avgusta. n. Politični krogi so že nekaj dni pričakovali — in sicer, odkar je madjarski ministrski svet izdal odredbe o izrednih finančnih merah, — da bo vlada grofa Bethlena podala ostavko. Vsi razlogi so govorili za spremembo ne le vlade, marveč vsega režima na Madjarskem. Grof Bethlen je poslal najboljši in najbolj vplivni finančnik in diplomate v Pariz, da bi dosegli posojilo za Madjarsko. Toda Francija je za to posojilo postavila določene pogoje. In šele tedaj, ko je Madjarska pristala in sprejela te francoske pogoje, je mogla dobiti posojilo. Danes dopoldne pa se je nenadoma razširila po Budimpešti vest, da je vlada grofa Bethlena padla.

To vest je objavil tudi »Mai Nap« v svoji izredni izdaji. Ostavko je podala vsa vlada z grofom Bethlenom na čelu. List je objavil tudi te podrobnosti: Ko se je sinoči ob pozni uri zaključila seja ministrskega sveta, na kateri so se zbrali vsi ministri, so bili slednji napram novinarjem neobičajno rezervirani, tako da so časnikarji sumili, da se pripravljajo sila važni dogodki. Ministrski svet je sinoči sklenil, da poda ves kabinet ostavko.

Zelo resen političen čin

Dunaj, 19. avgusta. d. Budimpeštanski dopisniki dunajskih listov poročajo, da je ostavka grofa Bethlena zelo resen političen čin in da pomeni mogočen preobrat v madjarski politiki. Dopisnik »Neue Freie Presse« spravlja demisijo v zvezo s finančno in gospodarsko krizo v Madjarski, izjavlja pa, da so bili pri ostavki grofa Bethlena odločilni tudi nekateri zunanje-politični momenti, čeprav je Bethlen še pred krat-

kim naglašal, da se je razmerje do Francije bistveno zboljšalo. Poročevalec lista »Wiener Allgemeine Zeitung« spravlja demisijo grofa Bethlena naravnost v zvezo z novim madjarskim posojilom, ki naj bi madjarsko politiko privedlo na nova pota.

Budimpešta, 19. avgusta. n. Zelo zanimiv in za sedanjo akcijo značilen moment je, kako kratka so bila posvetovanja za reševanje krize. Horthy ni niti sprejel predsednika magnatske zbornice, kakor je bil to do sedaj parlamentarni običaj.

Naloge bodoče vlade

Budimpešta, 19. avgusta. n. Ko je grof Karolyi sprejel mandat za sestavo nove vlade, je takoj začel razgovore z voditelji strank. Sodijo, da bo Karolyi sestavil vlado iz dosedanjih vladnih strank. Možno pa je tudi, da bo skušal sestaviti koncentracijsko vlado. V vsakem slučaju bo naloga nove vlade, da sprejme potrebne zakone za finančno konsolidacijo in da potem preide na popolnoma demokratičen režim. Vlada bo morala poskrbeti za nov volilni zakon s tajno in proporcionalno volilno pravico, nakar bo morala razpisati volitve. Bethlen ne vstopi v novo vlado, temveč se name-rava, kakor razširjajo vesti iz njegove okolice, umakniti in iti nadaljši dopust.

Socialisti ne verujejo v spremembo režima

Budimpešta, 19. avgusta. n. V tukajšnjih socialističnih krogih naglašajo, da je morala Bethlenova vlada iti iz razlogov zunanje politike. Režim pa se zaradi tega ne bo spremenil. Novi ljudje ne bodo storili drugega, kakor da bodo nadaljevali isto politiko, ki jo je deset let izvajal Bethlenov režim. Zato socialisti že sedaj napovedujejo odločen boj proti režimu in obetajo odkritja, kako je prišlo do spremembe v vladi.

Sicer pa na splošno prevladuje mnenje, da ni govora o kaki koalicijski, še manj pa o kaki koncentracijski vladi. Nova madjarska vlada bo prav taka, kakor je bila dosedanja. Koalicija bo sestavljena iz članov unitaristične stranke in krščansko-socialne gospodarske stranke.

Težki porod baselskega finančnega sporazuma

Šest mesecev odloga za nemške javne kratkoročne dolgove — Vprašanje privatnih kratkoročnih kreditov izločeno iz sporazuma — Dobri nasveti

Basel, 19. avgusta. v. Konferenca finančnih strokovnjakov, ki je zasedala ves teden v Baselu, je z velikimi težavami zaključila svoje delo. Konferenca je bila že sklenila, dati Nemčiji glede izplačila njenih kratkoročnih dolgov 6 mesecev odloga. Nemški javni kratkoročni dolgovi znašajo 5 milijard mark in Nemčija bi bila po sklepu finančne konference imela na ta način 6 mesecev časa, da reorganizira svoje gospodarstvo. Že včeraj popoldne bi se bil moral podpisati takšen sporazum. Tedaj pa so se začeli Nemci obotavljati in sporazum o polnoči še ni bil podpisan.

Kar je zadevalo vprašanje nemških javnih kratkoročnih dolgov, je bil sporazum popoln, toda zastopniki Nemčije so hoteli, da bi se tudi nemški privatni kratkoročni dolgovi podaljšali za 6 mesecev. Ravnateljstvo državne banke pa je včeraj nemškim delegatom telefonično naročilo, naj ne podpisujejo sporazuma, dokler se ves kompleks vprašanj javnih in privatnih nemških kratkoročnih dolgov v celoti ne reši. Ameriški delegat Wiggins, ki načeluje komisiji desetorice, pa je postavil ultimatum, da konferenca izbere ali sporazum ali katastrofo. To njegovo energično potezo so nemudoma sporočili dr. Lutherju in držav-nemu kancelarju dr. Brüningu, ki je v Berlinu sklical ministrski svet. Ta je po kratki debati sklenil, dovoliti nemškim delegatom v Baselu, da podpisujejo sporazum. To se je davi okrog 1. ure tudi zgodilo.

Baselski finančni sporazum je pravzaprav nekaj »gentlemen agreement«, po katerem bodo nemške banke zadostile povpraševanju po kapitalu, kolikor bodo mo-

gle. V zadnjem času so namreč blokirali tuje depozite pri nemških bankah. Poleg sporazuma pa so podpisali tudi poročilo, ki ga je sestavila komisija desetorice. V tem poročilu so naglasili, da bo Nemčija uravnovesila svoje javne bilance. Vse nemške javne ustanove bodo v največji meri varčevale. Dokler pa se ne bodo pokazali prvi sadovi nove politike, bo treba vsekakor inozemske pomoči. Nemški in tudi vsem ostalim vladam so svetovali, naj v največji meri razvijejo takozvano kombinacijsko politiko, s katero se da doseči v splošnem stabilen finančni položaj. Končno so se v poročilu zbrali nasveti, kako naj se konkretno podaljšajo nemški javni kratkoročni dolgovi.

Basel, 19. avgusta. d. V dolgem poročilu komisije desetorice se navajajo natančni podatki o zadolžitvi Nemčije. Vsi dolgovi skupaj so v času od 1924 do 1930

narasli na 25,5 milijarde nemških mark. Nemške naložbe v inozemstvu znašajo po podatkih poročila skupaj 9,7 milijard mark, tako da znaša čista zadolžitev Nemčije 15,8 milijard mark. Primerjava med inozemskimi dobroimetji in inozemskimi obveznostmi nemških bank kaže, da so imele nemške banke konec leta 1930 v inozemstvu kratkoročnih aktiv v višini 2,6 milijard, med tem ko so znašale njih obveznosti ob tem času 7,2 milijarde. Kratkoročne zadolžitve se cenijo za konec leta 1930 na 10,3 milijarde. Pri tem pa niso všeti kratkoročni krediti, ki jih je najela državna banka. Od omenjenih 10,3 milijarde je bilo kake 2,9 milijarde zopet odtegnjenih. Poročilo se končuje z resnim svarilom vsem prizadetim vladam, naj ne zamude nobenega časa in naj Nemčiji in s tem tudi svetu takoj dajo nujno potrebno pomoč.

Sklepi konference za mednarodno agrarno banko

V novembru bo nova konferenca, na kateri se bo banka definitivno ustanovila

Rim, 19. avgusta. n. Danes se je zaključila konferenca zastopnikov 40 evropskih in drugih držav. Konferenca je razpravljala o ustanovitvi mednarodne agrarne banke, ki bi dajala državam in posameznim ustanovam agrarne kredite. Konferenco, ki jo je organiziral mednarodni poljedelski institut v Rimu, je vodil predsednik tega instituta Micheli. Danes so podpisali zaključni protokol, v katerem so

odobrili inicijativo za ustanovitev mednarodne banke in obenem pozvali mednarodni institut, da v novembru skliče konferenco, na kateri se bo definitivno konstituirala mednarodna agrarna banka.

Jugoslavijo sta na tej konferenci zastopala generalni direktor pri kmetijskem ministrstvu dr. Stojković in ravnatelj Privilegirane agrarne banke dr. Šuster.

Ne čisto točen zaključek

V beograjski »Pravdi« je objavil dr. D. Smiljanić zelo toplo pisani uvodnik »Polom laži«, ki zasluži vso pozornost javnosti. V tem svojem članku pravi dr. Smiljanić, kako je bilo pred vojno samoobsebi umevna dolžnost vsakogar, da je svoje prepričanje branil brez ozira na osebno korist in kako se je tedaj splošno mislilo, da se narodno delo opravlja in širi brez vsake nagrade. Idealizem je bil takrat smoter, in takšen narod je zato tudi moral ustvarjati. Danes pa živimo brez idealizma, danes vse dela in služi je za denar. Zaradi denarja postajajo iz socijalistov buržuji in obratno in zaradi denarja piše kritiki kritike in ponuja pisatelji tudi Pitigrilijs. Vedno več je ljudi, ki pravijo, da pišejo povsodi, samo če bo njih delo plačano. Žep je nadmodril glavo, ideologija so se nehali. Dostojanstvo v človeku je padlo in značaji so izginiti. Takšnih časov je bilo dosti v zgodovini mnogo, toda vedno le pri narodih, ki so bili v degeneraciji. Ker pa je Jugoslavija šele v začetku svojega razvoja, ni za njo te nevarnosti in zato bo to križ premagala. Zato je dr. Smiljanić prepričan, da pride v kratkem remedia, ko bo padla laž denarja in snobizma.

Kakor so pravilna vsa dejstva, ki jih navaja dr. Smiljanić, tako pa ne moremo, čeprav odločni optimisti, takoj pritruditi njegovega optimističnega mnenja. Tudi se ne strinjamo z njim, da bi šele degeneracija narodov povzročila v narodih splošno vlado denarja, temveč mislimo, da se pričenja pravno propadanje narodov takrat, kadar pohlep po denarju čisto obvlada vse druge misli in čustva. Tej nevarnosti je vedno izpostavljen vsak narod in tudi takrat, če se je njegov razvoj šele pričel. Zato pa tudi v tem pogledu nečemo biti optimisti, temveč smo nasporni mnenja, da je treba venomer opominjati javnost, da ne postane ta nevarnost prevelika. To tudi vsled tega, ker smo se že morali in mogli o njenem obstoju prepričati.

Narodno delo je veljalo kot dolžnost, ki ni plačana, v času, ko se je mogel vsakdo s tem delom tudi uveljaviti, ko je vsakdo, če je le imel sposobnost povedati na glas, svoje mnenje. Takrat so sloveli politični voditelji po svoji borbenosti in po svojem trpljenju za narod. Danes pa vsega tega ni več, ker je vse to padlo pod načelom komercializma, ki je obvladalo vse naše javno življenje. Brez kapitala ne more danes pritiči iz izdajanih listov niti najbolj nadarjen in delaven publicist in če bi tudi z največjimi žrtvami nabral denar za par številki in ne napočil z najkrajšimi mislimi in izpodbudami, bi vendarle njegov list žalostno umrl, ker bi ne imel zadosti naročnikov, ker ne bi mogel nuditi vsega onega lahkega materijala, ki ga imajo dobro fundirani listi v izobilici.

Prav tista narodna napaka je zajela tudi naše strankarsko življenje. Že itak mogočni strankarski štabi so vsled večjih stroškov, ki jih je zahteval voliven boj, zavzeli tako gospodujoče stališče, da se tudi v stranki ni mogel nihče uveljaviti, kdor ni dejal, da je mišljenje ljudi v strankarskem štabu tudi njegovo mišljenje. To se je razvilo do takšne popolnosti, da že skoraj nismo imeli več strank, temveč le strankarskega vodstva, ki je bilo isto ko klika.

A ne samo v javnem življenju, temveč tudi v kulturnem življenju je to komercializiranje dobilo silno veljavo. Tako je došla prodaj najprej nemi film in sedaj se bolj nekulturni zvočni film in čisto obvladal mišljenje množice. Upliv pa, ki ga ima film v narodnem, vzgojnem in moralnem oziru pa je vse prej ko razveseljiv. Obenem s filmom so dobili veljavo tudi vsi drugi kulturni izdelki, ki so z njim v zvezi. Resnično! Pri najboljši volji ne moremo najti razlogov za optimizem, da je za nas Jugoslovane že minila nevarnost, ki jo razširja sedanja laž-kultura.

Nasprotno moramo ugotoviti, da je sila malo stremjenja, da se zopet pride do dobe idealizma. Nikjer ni niti prvih dokazov, da se javnost upira komercializaciji javnega in kulturnega življenja. In vendar to treba, da se javnost temu upre in so tudi sredstva, da se to zgodi. Ne gre pa to brez organizacije javnih in kulturnih delavcev in brez njih prosvetnega dela. Če imajo danes plitve stvari na narod privlačnost, potem le zato, ker nihče narodu ne pokaže njih plitkosti. In če ne veljajo več v oni meri razlogi pami in poizrtvovalnosti, potem zopet le zato, ker nihče ne razloži narodu, v čem je moč in lepota teh razlogov.

V največjem interesu naroda in države je, da zavladajo zopet stari idealizem in da žep nima več odločilne besede. Toda to je dosegljivo le z delom, naporom in organiziranim delom, dočim samo na željah utemeljene ugotovitve o propadanju laž-kulture ne zadostujejo.

Podmornica »Nautilus«

Spitzbergen, 19. avgusta. AA. Podmornica »Nautilus« je večeraj popoldne odplula proti severu in bo skušala doseči ledeno barijero pod vodo. To bo prvi poskus Wilkinsonove podmornice proti severnemu tečaju. Prihodnje dni se bo podmornica vrnila na Spitzberge.

Nemci polemizirajo z ministrom Flandinom

Po njihovih računih bi bila Nemčija že davno povrnila Franciji vso vojno škodo

Berlin, 19. avgusta. AA. V zvezi s trditvijo francoskega ministra financ Flandina v pariškem listu »Echo de Paris«, da se Francija ne more odreči francoskemu delu nemških reparacij, ker te reparacije ne morejo pokriti niti škode, povzročene med svetovno vojno, poroča Wolff to-le:

Sama Francija je nekoč izračunala, da bodo znašali stroški za obnovo po vojni razdejanih pokrajin 100 milijard papirnatih francoskih frankov, kar znaša 16-7 milijard mark. Nemški gospodarstvenik Brentano je leta 1923 izračunal, da je Nemčija dotlej plačala 65 milijard zlatih mark. Na pariških pogajanjih strokovnjakov so izračunali, da je Nemčija plačala 25 milijard mark, ki se smejo odpisati, 29 milijard pa tako, da se ne odpisejo. Med oku-

pacijo Porurja je Nemčija plačala medzvezniškim odborom za nadzorstvo tvornic in rudnikov 1-4 milijarde mark. Skupno 55 do 56 milijard mark. Do leta 1923. je Nemčija plačala 25 do 26 milijard mark. Po mnenju angleških finančnikov je Nemčija plačala na podlagi Dawesovega in Youngovega načrta približno 37 milijard mark. Od tega zneska je Francija prejela 52%, to je 18-5 milijard mark, tako da je Nemčija več plačala, kakor pa znašajo stroški za obnovo razdejanih pokrajin v Franciji po sami francoski cenitvi. Zato ni točna trditev francoskega ministra Flandina, da Nemčija še ni povrnila škode svetovne vojne Franciji in da se zato Francija ne more odreči reparacijam.

Politična pogodba med Francijo in Rusijo

Angleški politični krogi trdijo, da je bila sklenjena v Parizu med obema državama pogodba o nenapadanju

London, 19. avgusta. v. Med tukajšnjimi političnimi krogi se je snoči ob pozni uri raznesla vest, da so zastopniki Francije in sovjetske Rusije podpisali v Parizu politično pogodbo. Po tej pogodbi se obvezujeta obe pogodbeni stranki, da druga druge ne bosta napadla, če bi eno izmed

njih napadla kaka tretja sila ali skupina sil, ne da bi bile slednje izzvane. S to pogodbo se je prekinila napetost, ki je vladala med Francijo in sovjeti že od konca svetovne vojne. Te londonske vesti pa za enkrat uradni krogi še ne potrjujejo.

Tragična smrt angleškega letalskega prvaka

Pri vajah za nastop v tekmah za Schneiderjev pokal se je ubil voditelj angleškega tekmovalnega moštva

London, 19. avgusta. AA. Najmlajši član britanskega tekmovalnega moštva za Schneiderjev pokal poročnik Gerald Brinton se je snoči ubil v Calshotu. Njegov aparat S 6 A, na katerem je bil dosežen lanski svetovni hitrostni rekord z zmago pri tekmovalju za Schneiderjev pokal, je strmoglavil že pri prvem poletu, ko se je pilot šele komaj dvignil v zrak. Brinton je imel pri startu z vode velike težkoče. Dvakrat je moral startati, preden se je letalo dvignilo, nato pa je mahoma padlo v morje. Pilot se je ubil najbrž v trenutku, ko je letalo tresčilo na morje. Letalo se je takoj pogreznilo.

London, 19. avgusta. AA. O smrtni nesreči angleškega pilota Brintona, ki je snoči pri treningu za letošnje tekmovalje za Schneiderjev pokal strmoglavil v morje, poročajo še te-le podrobnosti:

Takoj ko so opazili, da je hidroplan tresčil v morje, so tovariši ponesrečenega pilota prihiteli na kraj nesreče, da bi mu pomagali, če bi še bilo mogoče. Toda zaman so preiskali vse morje daleč naokrog, ki je bilo na tistem kraju precej plitvo.

Ponesrečenčevega trupla niso našli.

Sele pozno ponoči so spravili letalo na suho in pri tem ugotovili, da je pilotov sedež prazen. Po natančni preiskavi letala so našli mrtvega Brintona v zadnjem koncu letala, kamor ga je očitno vrgel silni sunek.

Veščaki, ki so letalo temeljito pregledali, so izjavili, da se je katastrofa zgodila čisto slučajno, ker motor ni kazal, da bi bil imel kakšen defekt. Tudi letalo samo je navzlic padcu še dobro ohranjeno, le eno krilo se je odlomilo.

Brinton je bil voditelj angleškega moštva za tekmovalje za Schneiderjev pokal. Bilo mu je šele 26 let. Med svojimi tovariši, ki so ga zaradi njegove velike letalske spretnosti jako cenili, je bil zelo priljubljen. Zato je njegova tragična smrt zbudila v angleškem tekmovalnem moštvo v Calshotu veliko žalost. Vendar se je trening za tekmovalje za Schneiderjev pokal navzlic temu nadaljeval. Moštvo ima še 6 aparatov na razpolago, med njimi dve letali Supermarine Rollsroyce S 6 B, ki sta se pri poskusih sijajno obnesli.

Za sanacijo madjarskih financ

Budimpešta, 19. avgusta. n. Namesto parlamenta stalno zaseda odbor tridesetorice, ki ga je izbral parlament. Ta odbor ima vsak dan po dve seji in razpravlja o vseh naredbah, ki se izdajajo za sanacijo državnih financ in okrepitev madjarskega gospodarstva. Doslej so ta ledena razpravljalja o zelo važnih finančnih ukrepih. Odbor je po dolgi debati sprejel predloge vlade o sanaciji. Izbral je komisijo petih članov, ki bodo določili, kakšne redukcije je treba izvesti v državnem proračunu. V tej komisiji ima odločilno vlogo Ivan Teleky, a katerem pravijo, da bo postal finančni diktator Madjarske. Vlada bo še ta mesec izdala odredbe o povišanju davkov, o štednji pri državnem gospodarstvu in o znatnem znižanju plač državnim uradnikom. Računajo, da bodo državne izdatke zmanjšali za 200.000.000 pengő, dohodek pa povečali za 100.000.000 pengő. Plače državnih uradnikov bodo znižali že s 1. septembrom.

Delavske demonstracije v Budimpešti

Budimpešta, 19. avgusta. n. Snoči so priredili delavci po ulicah demonstracije pred parlamentom proti vladi, ker je notranji minister prepovedal socialno - demokratsko zborovanje, ki bi se, bilo moralo snoči vršiti. Stotine delavcev je demonstriralo. Demonstrante je skušala razgnati policija, a so se zbirali po drugih krajih in svoje demonstracije obnovili. Sele pozno v noči je redarstvo vzpostavilo red. Aretiranih je bilo 6 ljudi.

Zasedanje novega sobranja

Sofija, 19. avgusta. l. Jutri se sestane novo izvoljeno sobranje. Kralj se je že vrnil iz Varneve v Sofijo. Parlamentarni klubi so zbrani in so se že konstituirali. Edini kandidat za predsednika sobranja je znani bolgarski industrialec Stefanov, član demokratske stranke. Vsa bolgarska politična javnost z zanimanjem pričakuje prvi govor ministrskega predsednika Malnova v sobranju. Pravijo, da bo Malinov nastopil proti opoziciji, ki je pričela v svojem tisku silovito kritizirati delovanje vlade.

Revolucija na Kubi

Havana, 19. avgusta. AA. Odločilna bitka med vladnimi četami in uporniki bo v pokrajini Santa Clara. Vlada demantira, da bi bile njene čete izgubile 180 mož. Snoči se je 500 upornikov izkrcalo v pristanišču Gibara. Uporniki so se poslužili nemškega parnika »Friderike«.

Proslava desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja

V Murski Soboti

Proslava desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja se je vršila v Murski Soboti dne 15. t. m. jako svečano. Na poziv prireditvenega odbora se je zbralo ob 19. uri pred Sokolskim domom tuk. vojaštvo, Sokolstvo, gasilstvo in številno ostalo občinstvo. Zupan J. Benko je otvoril slovesnost, obrazložil nje pomen in poudaril zvestobo in vdanost Slovenske krajine do države in kraljevske hiše. Nato je v vznesenih besedah prof. Hvala orisal življenje Nj. Vel. kralja. Njegov govor, vsebujoč zgodovinska dejstva, ki so prava opojevala velikega človeka, so elektrizirale in navdušile staro in mlado, ki so navdušeno vzklikali svojem ljubljenu vladarju. Nato se je razvil imponanten sprevod po Murski Soboti. Na čelu z gasilsko godbo iz Bakovcev je korakalo vojaštvo, nato Sokolstvo, del gasilcev, občinski odbor, delegacije društev in korporacij, za njimi sokolska fanfara, občinstvo in ostali gasilci. Mnogi hišni lastniki so tekmovali, kdo bo lepše razsvetlil in okrasil svoj dom in s tem dali vidnega izraza svojim čustvom in veselju nad tako pomembnim dogodkom za celo državo. Mirno lahko rečemo, da tako imponantne manifestacije Murska Sobotka še ni videla.

V Gerovcu

Na praznik 15. t. m. je Gerovo na izredno slavnosten način proslavilo 10-letnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra. Ko se je zbračilo je odšla po gerovskih ulicah imponantna povorka. Na čelu povorke je jekal na belcu zastavonoša z državno trobojnico, nato godba, gasilci, Sokoli z naraščajem in veliko število domačega in okoliškega ljudstva. Celo Gerovo je bilo okrašeno z zastavami in lepo razsvetljeno. Na sredi vasi je pozdravil zbrano ljudstvo župan g. Jurij Čop in nato učitelj g. Mirko Lipovac. Oba govornika sta v vznesenih besedah orisala pomen slavlja in delo našega kralja, kateremu je zbrani narod prirejal neprestane ovacije. V nedeljo, 16. t. m. je bila v župni cerkvi zahvalna služba božja, ki jo je služil domači župnik g. Jerko Čukli. Po službi božji je bila slavnostna seja občinske uprave, s katere je bila odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru. Da je proslava tako lepo uspela gre predvsem zahvala občinski upravi in domačim društvom. Celo proslava je pokazala, da Gerovčani ljubijo svojega vladarja in vzvišeni kraljevski dom. Zdravo!

V Slovenski Bistrici

10-letni jubilej Nj. Vel. kralja Aleksandra I. je tudi naše mesto praznovalo dostojno in z vsem navdušenjem. V nedeljo dopoldne so se predstavniki državnih uradov, društev in vojaštva udeležili slavnostne sv. maše v farni cerkvi. Gasilno društvo in Sokoli so odšli v cerkev v slavnostnih krojih z godbo na čelu, škoda le, da je vso slovesnost motil dež, ki je bil kakor iz šaka. Zvečer je bilo mesto sijajno razsvetljeno in na trgu so se zgrinjale gručice meščanov ter pričakovale sprevod, ki je prihajal iz vojašnice, obhodil mesto in se nato pred vojašnico razšel.

Razpis profesorur na rudarski šoli v Knjaževcu

Beograd, 19. avgusta. AA. Z odlokom ministra za gozdove in rudnike so razpisane na državni rudarski šoli v Knjaževcu tale mesta:

Profesura geografije in zgodovine, profesura za matematiko in fiziko, mesto rudarskega inženirja za rudarske tehnične predmete.

Kandidati morajo predložiti prošnje z dokumenti, ki jih predpisuje zakon o srednjih šolah, oziroma, ki so potrebni za rudarske inženirje šeste položajne skupine. Prošnje je treba opremiti s kolkom 5 Din. Priloge naj ustrezajo § 3 zakona o uradnihhih z dne 31. marca 1931. Prošnje je treba poslati oddelku za rudarstvo v ministrstvu za šume in rudnike najpozneje do 1. septembra. Po objavi natečaja v »Službenih«.

Nedruštvene obri

Beograd, 19. avgusta. AA. Na predlog odbora zbornice v Beogradu je minister za trgovino in industrijo izdal sklep, ki z njim proglašajo kot nedruštvene obri tale obrtna delovanja: izgotavljanje pečatnega voska, črnila, sredstev za čiščenje cevi v pivskih aparatih, produkcija umetnega kamna, sestavljanje čolnov. Ta sklep ministra za trgovino in industrijo stopi v veljavo z dnem razglasitve v »Službenih novinah«.

Inženirsko dovoljenje

Beograd, 19. avgusta. l. Ministrstvo za javna dela je dalo diplomiranemu inženirju Hermanu Rešu iz Vevč dovoljenje za javno delovanje v elektrotehnični stroki.

Prepovedani listi

Beograd, 19. avgusta. AA. S sklepom ministra notranjih zadev l. št. 27.267 z dne 18. avgusta t. l. prepovedano uvažanje in širjenje v naši državi časopisov: »Lachendes Leben«, »Der Leib«, »Asa«, »Soma«, »Die Ehe«, »Das Eheglick«, ki izhajajo v nemščini v Berlinu in so last Roberta Laucka.

Avtomatični telefon v Beogradu

Beograd, 19. avgusta. l. V Beogradu bo v kratkem instalirana avtomatska telefonska centrala. Otvorili jo bodo 6. septembra.

Letalo padlo na trg

Toronton, 19. avgusta. AA. V Ontariu je strmoglavilo letalo na trg. Stiri osebe so bile ubite.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 19. avgusta. d. Na tukajšnji sadni trg so pripeljali danes 12 vagonov jugoslovanskih češpelj in 25 vagonov madjarskih jabolk, grozdja in drugega sadja.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 19. avgusta. d. Južne Alpe: Naraščajoča oblačnost in široko

Angleški učitelji občudujejo naše planine

Izleti gostov v bohinjsko okolico in na Triglav — Počutijo se izborno

Dne 5. t. m. je prišlo v Ljubljano 35 angleških učiteljev, t. j. učnih oseb vseh vrst, od osnovne šole do univerze. Vodji jih Mr. Edwards, univerzitetni profesor nottinghamške univerze, prijatelj našega učenjaka Janka Lavrina, profesorja na isti univerzi. Dne 6. t. m. je skupina odšla v Bohinj, kjer se je nastanila v najboljšem in najgostoljubnejšem hotelu Sv. Janez. Tam so gostje izpremenili malo obednico v nekako študijsko sobo. Po njej so razobesili razne statistike, zemljevide naše države in planin, geološke črte itd. Le pesmi, ki so jih prinesli s seboj in jih skupno pojejo zvečer v prostih urah, jih spominjajo daljnje domovine. Družba se je po predmetih, ki jih posamezniki poučujejo, razdelila na geološko, geografsko, botaniško in dr. skupino.

Vreme tem redkim gostom ni prijazno. To pa njihovega navdušenja za našo krasno Gorenjsko prav nič ne zmanjšuje. Angleži je tih in redkobeseden, a v vzkliki: »Jaz ljubim Vase gore! Srečni ste, ko imate tako krasne planine!« itd. tudi iz njihovih ust niso redki, kadar stoje na vrhovih naših gor. — Da morejo lažje potovati po gorah, so Angležem na razpolago kot vodniki ga. Copeland, neumorna in velezasluzna glasilka lepote naše domovine, ter gospodje Kermauer, Kunaver, Osterc in Sinkovec. Dve večji skupini sta se pod vodstvom navedenih dvignili tudi na naš Triglav. Ena je šla preko doline sedmerih triglavskega jezera, druga pa se je povzpela po Tomiškovski poti, ki dasi začetnikom, ni delala nikakih težav. Bila je večini le v velik užitek in strmo so uživali veličastni pogled na steno Triglava in na njegove mogočne sosedice. Tudi sneženi vihar, ki je zajel družbo na ledeniku, ni motil razpoloženja, niti

ni iz ust dam ušla kaka tožba. Nekateri člani so se celo navdušili za plezanje preko severne stene, kjer sta se za požrtvovalni posel vodnika ponudila gg. Hudnik in dr. Breclj. A nalive so namen preprečili. Čuda našega prirodnega parka pri sedmerih triglavskega jezerih je gostom preljubeznjivo razkazal gospod univerzitetni profesor dr. Jesenko. Poleg Triglava so Angleži posetili tudi lepo Crno prst, strmo Mojstrovko, zanimivo Uskovnico ter malone vse lepe doline naše Gorenjske. Tiho in mirno občudujejo ti gostje naše gore. Le malokaterikrat srečamo pri nas nato mirne družbe in dobro bi bilo, da bi se nekateri preglasni turisti naučili od teh tujcev, kako se da tudi tiho biti navdušen in poln občudovanja.

Zasluga, da je bilo mogoče skrbno pripraviti udobno bivanje redkim gostom, gre v prvi vrsti kraljevski banski upravi, posebno gospodu banu, ljubljanski mestni občini, Slovenskemu Planinskemu društvu in neumorni gospe Copeland. SPD je dalo v svojih kočah Angležem vse mogoče ugodnosti. Posebno v hotelu Sv. Janez, ki je last SPD, se izvrstno počutijo, kajti vodstvo tega hotela je v odličnih rokah.

Dne 20. t. m. odide večja skupina gostov na Notranjsko, kjer si bodo ogledali znamenitosti Cerkniškega jezera in njegove okolice.

Za našo domovino bo imeli bivanje Angležev pri nas gotovo dobre posledice. Učitelji, ki imajo vsi univerzitetni študij, pa naj služijo na tej ali oni šoli, bodo podali znanstvena poročila geografskim in drugim društvom. Stevilna skioptična predavanja pa bodo Angležem v domovini pričala o čarih naše lepe Gorenjske in čudovite Notranjske.

P. K.

Tobačni kronski vpokojenci so prevedeni in dobe izplačano razliko za 4 leta

Pred ugodno rešitvijo pokojnin tudi ostalim starovpokojemcem

Po odloku, ki ga je prejela uprava tobačne tovarne od uprave monopolov dne 18. avgusta t. l. je sedaj prevedba kronskih pokojnin v dinarske dokončno rešena. Razlike se bodo izplačale vsem upokojemcem in upokojenkam od leta 1927 dalje, torej za 4 leta nazaj. Izplačevanje teh razlik se prične v kratkem. Okrog 1. septembra bo prejelo prvih 50 upokojemcev in upokojenk izplačano razliko. Ostalim se bo izplačevalo po etapah, vendar pa bodo v kratkem času prišli vsi na vrsto. Za izplačilo razlik ni potreba delati kakih posebnih prošelj, kakor

to nekateri pripovedujejo upokojemcem in upokojenkam. Vsem upokojemcem in upokojenkam sporočamo, da se tudi ostalo vprašanje ureditve pokojnin približuje rešitvi in da je po sedanjih izglelih pričakovati zadovoljive rešitve. Dolga, mukopolna in vztrajna borba tobačnih upokojemcev ni ostala brez uspeha. Naša vlada je pa s tem pokazala, kako so ji pri sreči tudi naši najbednejši, ki so toliko trpeli zaradi prejšnjih strankarskih razmer.

Za društvo tobačnih upokojemcev in upokojenk: Uršula Katauer.

Pred otvoritvijo šole kraljeviča Andreja v Lescah

Lesce, 17. avgusta.

Nekaj posebno razveseljivega je, da se leto za letom gradijo po slovenski zemlji nove šolske stavbe, ki najbolj zgovorno pričajo o kulturnem stremeljenju našega ljudstva. Vrsti prekrasnih prosvetnih hramov križem Dravske banovine se priključijo v prvi polovici prihodnjega meseca novo učilišče — petrazrednica Nj. Vel. kraljeviča Andreja v Lescah; stavba, ki je v pravo diko in ponos njenim stvariteljem in celokupnemu prebivalstvu.

Dolgo so bili Lesčani zaskrbljeni, kako naj uspešneje rešijo vprašanje šole, ki je kot nujna zadeva trkala na vrata meščanov. Stara šola je bila pretesna, pritična stavba in postavljena vrhu tega na nesrečno razcestej cesti proti Zirovnici in Begunjam, kjer se nikoli ni manjkalo prahu, in je bil tudi potreben mir kaljen. No, z dobro voljo in vztrajnostjo je bil led prebit in na idealno lepem travniku se je prikazala v l. 1930 nova šola, ki bo vse bolj služila svojemu vzvišenemu namenu. Nova 5-razrednica je arhitektonsko nekaj prav posebnega in posebnega, ter je že s tega vidika zanimiva. Prostornost in obseg šole sta pa toliko, da je pra-

vo čudo, kako je mogla leška deca v preteklih letih obiskovati pouk v starem učnem zavodu. S sedanje leščanske šole je na prihodnostjo vrstno in bogato okolico izvrsten razgled. Karavanke, Julijske alpe z neštetiimi holmi, griči, vzpetinami in pobočji so kakor nabrane in naznane vse vprek okoli šolskega poslopja. Tiho, solnce, zrak, svetloba in umaknjenost od ceste so činitelji, ki dajejo šoli prav posebno ugodno izpričevalo.

Stavba je v svoji notranjosti prav skrbno urejena. V priključnih prostorih je velika dvorana, ki bo dobro služila razne prireditve. Zelo globok, oder je namenjen gledališkim in diletantom, oskrbljeno je za elektriko in vodovod. Poleg učnih sob in stanovanjskih prostorov so določeni v stavbi prostori občinskemu uradu, na vidiku je vrhu tega gospodinjstva šola in ako pokaže še obrtna šola.

Dvornadstropni hram prosvete je reprezentativno zelo močan in je nedvomno, da so Lesčani na svojo najlepšo stavbo v vasi lahko ponosni. Nič manj gospodje krajevnega šolskega odbora, ki so dovršili zares plemenito in nesebično delo. Prizadevanje gg. župana Ažmana, župnika Avseca in upravitelja Kneza žanjejo svoj najlepši uspeh, predpripravi pa izročitev šole naši mladini in njenemu učitelstvu.

Majdica obdaruje mamico.

Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premissja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mami Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za pranje vedno samo Radion, ker

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Po sedanjih dispozicijah bo šola prve dni meseca septembra blagoslovljena, okoli srede meseca pa se prične poučevanje v novih prostorih. Takoj se otvorila osnovna in gospodinjstva šola, dočim občinski urad v novih lokalih že posluje.

Stavbo je zgradilo gradbeno podjetje Toma Plemija z Bleda. Bivša šola se bo morala sčasoma popolnoma umakniti, ker je predvideno na tem mestu razširjenje cestišča in pa zaradi lažjega prometa na ostrem ovinku tega kraja sploh.

Gradnja carinarnice na Jesenicah

Gradnja carinarnice lepo napreduje. Zaenkrat delavci šele prekopavajo zemljo in dovajajo material. Poslopje bodoče carinarnice bo stalo na takozvani »Zalah« in bo popolnoma moderno. Ko dobe Jesenice carinarnico, bodo pridobile na razvoju veliko, kajti za gradnjo carinarnice je v zvezi tudi premestitev sodnije iz Kranjske gore na Jesenice, kar se bo izvršilo na ta način, da se bo občinska uprava naselila v poslopje carinarnice, sodnja bo pa zavzela poslopje sedanjega magistrata.

Dijak Ivan Voljč iz Vrhnike utonil na Rabu

Vrhnika, 18. avgusta.

Pretekli teden je odšla manjša družba dijakov humanistične gimnazije na počitniško potovanje k morju. Ze med šolskim letom so se pripravljali in veselili lepih dni, ki so jih nameravali preživeti na našem Jadranu. Prosili so svojega profesorja dr. Ivan Grafenauerja, naj bi jih spremljal. Ker so bili res pridni in vzorni, je njihovi želji rad ustregel in tako so se odpravili v ponedeljek 10. avg. zjutraj proti Sušaku. Zvečer so se odpeljali na otok Rab, kjer so nameravali nekaj dni taboriti. Drugi dan so odšli k morju, da bi se kopali. Ker je bil g. profesor radi njih samih nujno zadržan, je pred odhodom v mesto Rab večkrat naročil, naj pri kopanju pazijo, da ne zaidejo predaleč v morje. Med seboj naj pazijo posebno na one, ki ne znajo dobro plavati. Vkljub največji pazljivosti in večkratnemu opozorilu g. profesorja se je pa dogodila nesreča.

Sedmošolec Ivan Voljč je počasi brodil v vedno globokejšo vodo. Tovariši so ga svarili, a bil je neobčično pogumen in je stopal dalje. Kar mu je zmanjkalo tal in izgubil je pod vodo. V bližini se nahajajoči tovariši so takoj priskočili na pomoč in ga z vso požrtvovalnostjo skušali rešiti. Kmalu se jim je posrečilo, da so ga spravili na površje. Ker ni kazal znakov življenja, so ga na bregu skušali z umetnim dihanjem spraviti k zavesti. Ves dolgočasni njihov trud je bil zaman. Obupani tovariši so obvestili o grozni nesreči g. profesorja, katerega je novica hudo zadela. Oskrbel je vse potrebno za ogled, prevoz in pokop nesrečnega njegovega najboljšega dijaka. Pokopali so ga na pokopališču v mestu Rabu.

Sedmošolec Ivan Voljč je bil rojen 1. 1913. v Cankarjevem kraljevtvu v Betanovi pri Vrhniki. Ze v osnovni šoli je bil nadarjeni Ivan v vseh razredih med prvimi učenci njegovega razreda. Leta 1925. je odšel na humanistično gimnazijo in je letos dovršil 6. razred z naj-

boljšim uspehom. Njegovo prerano smrt obkrojuje njegova žalostna mati z vso rodbino, kateri je bil nadarjeni dijak vsa nada. S težko prizadeto rodbino pa sočustvujejo vsi Ivano sošolci in profesorji in vsa vrhniška dolina.

Proščenje v Petrovčah pri Žalcu

Legenda o razočaranem in zaljubljenem baronu

V soboto na Veliki Šmaren je bilo prošenje v Petrovčah pri Žalcu. To je priljubljena božipot Spodnje Savinjske doline. Na dan prošenja je bilo pri 10. maši zbranih okoli 2000 romajev in domačih vernikov. Cerkev je bila polna: kakor tudi ves razmeroma velik prostor pred cerkvijo. Stojnice smo našli 20.

S to cerkvijo je vezana mična legenda, da je baron Miglio zaoblubil Mariji, ker mu je postala njegova nevesta nezvesta in je zato na taknil Mariji prstan na roko. Pozneje se je zaljubil v lepo kmetko dekle in jo hotel poročiti. Dekle je pristalo na to pod pogojem, da Marij vrne baronu prstan. Ko je hotel baron Marij vzeti prstan nazaj, je Marija upognila prst i zato ima Marijin kip še danes dragocen prstan ukrivljenemu prstu. Legenda pravi dalje, da se je baron tega čudeža tako prestrašil, da j zbolel in umrl. ter tako ostal Mariji zvest.

Ta legenda je v skrajšani obliki vklesana n nagrobnem spomeniku rodbine Miglio v petrovški cerkvi.

Nevaren navidezno mrtev gad

Jezersko nad Kranjem, 18. avgusta.

Letošnje »kakeš« leto tudi na Jezerskem ostalo brez nesreče. Dne 18. t. m. se je pripel nadvse zanimiv dogodek s strupeno kačo. Zebanovinskega cestarja gospoda Kastruna je nabilala na Jezerskem vrhu brusnice. Med nabiranjem je naletela na gada, ki je bil že v razmesarjen in navidez mrtev. Ko je žena sleznila roko, da utrga brusnice — ne meneč se z kačo, se je gad nenadoma vspel in dvakrat zaporedoma besno uselal ženo v dlan.

Sreča je bila, da se je ta nesreča pripetila blizu Kastrunovega doma, kjer je nesrečni Kastruna dobila prvo pomoč, nato pa so j z avtom odpeljali v Predvor k zdravniku. S rota je imela v kratkem času vso roko otekle. Ta dogodek naj bo opomin vsakomur, posebej na staršem, ki puščajo otroke boste v gozd. Tudi navidez mrtvi kači se je treba previdno približati, saj je vendar znano, kako trdno življenje imajo gadije.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju slabem želoedu, leni prebavi, črevesnem zateganju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, oprišču, srbečici, osvobodil naravna »Franz Josefov« voda telo vseh nabranih strupov gnilebo. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefov« vod obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesa. »Franz Josefov« voda s dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

Na žalost pa je treba povedati, da je neki dogodek, pri katerem je bilo njeno ime v ospredju, povzročil še veliko večje pohujšanje. — Bilo je nekega večera okrog enajstih, ko sta se dva znana lahkoživca po obilni večerji in še obilnejši pijači v ženski družbi napotila k predmestni hiši, ki je bila last hotelskega vratarja Leva Davidoviča. Ta hiša jima je bila dobro znana, ker sta se že poprej večkrat zatekla vanjo, kakor vsi, ki so hoteli skriti svojo srečo z ženskami... Nista vedela, da je malo hišo imel že od spomladi v najemu inženir Mihael Ivanovič Bogdanov. Pripeljali so se z vozom in pozvonili; nič odgovora. Ta molk ju je tako razdražil, da sta začela tolči po vratih. Končno so se ta odprla in pred njimi je stala stara služabnica, ki jima je povedala, da je hišo najel Bogdanov. Rekla jima je, naj odideta in naj ne razgrajata. Toda ni jima znala razločno povedati, onadva pa je nista niti poslušala, ker sta hotela notri in tam dalje popivati. Starka je začela vpiti, toda potisnila sta jo v stran in vkljub ugovorjanju žensk, ki sta ju zaman skušali pridržati, sta moža stekla po stopnicah navzgor. V prednji sobi jima je stopil naproti Bogdanov s palico v roki in

jima velel, naj se odstranita; toda onadva sta ga napadla, da je komaj ušel v sosedno sobo, odkoder je telefoniral policiji. Medtem so se odprla neka druga vrata v prednjo sobo in neka mlada ženska z zagrnenim obličjem je stekla po stopnicah na ulico. Ženski pred hišo pa sta izjavili, da je bila to Arijana Nikolajevna, ki je bila znana vsemu mestu. Spoznali sta jo po lepi, elegantni postavi.

Naslednjega dne je vedelo to vse mesto. Pričeli so se stotero podrobnosti. Mlado dekle se baje presenetili v postelji Bogdanova. Zbežala da je v sami srajci; ena izmed onih dveh žensk da ji je posodila svoj plašč. Drugi so pripovedovali, da je omedlela in so redarji poklicali zdravniško pomoč...

Pohujšanje je bilo velikansko. Arijana Nikolajevna pa je hodila na izprehod kakor vedno, zahajala v Aleksandrovo park, večerjala v družbi svojih prijateljev, kakor da se je vse te govorice ne tičejo. Vendar pa je šla čez teden dni na deželo ter prebela štirinajst dni na tetinem posestvu.

Pozabil pa sem povedati, da je Arijana po tem zadnjem sramotnem dogodku poklicala k sebi onega, ki se je šel za njenega zaročenca. Dolgo se je z njim razgovarjala in mu povedala, da namerava v kratkem odpotovati na vseučilišče. Tudi Nikolaj je kajpak slisal o govorici, ki so krožile o Arijani, toda ni treba posebej povdarjati, da ni verjel niti besedice o vsem tem. Vsakogar, ki je v njegovi navzočnosti pripovedoval te reči, je tako srepo pogledal, da je

oni takoj utihnil in začel govoriti o drugih stvareh. Arijanina vest ga ni presenečila, kakor da je to vnaprej vedel. Nič ni bil obupan in potr, ampak j rekel z docela mirnim glasom, da razume njen sklep, da ima pač pravico študirati še eno ali dve leti, da pa se je on ne more odreči in bo nanjo čakal, da postaneta mož in žena, ker drugače ne more biti. »Zakaj tako je nebo odločilo!« je rekel dobesedno.

Po tem pogovoru je dije časa ostal na svojem posestvu in niso ga videli v mestu.

V začetku septembra je bila Arijana pripravljena na pot. Na dan odhoda se je na kolodvoru odigral dogodek, ki je vzbudil veliko pozornost. Arijana je bila na peronu v družbi Varvare Petrovne, Vladimirja Ivanoviča, Olge Dimitrijeve in nekaterih svojih mladih prijateljev, od katerih se je poslavljala. Ko je objela teto v vratih železniškega voza, se je priril skozi skupino močan hrust. Bil je Nikolaj Ivanov. Potisnil je Arijano v oddelek, kjer je Olga že sedela. Bil je veliko bledejši kakor sicer in silno razburjen. Vzklonil se je nad Arijano, jo nekaj časa srepo gledal, nato jo pa sunil s pestjo, da je padla na sedež. Nikolaj se je stresel, padel na kolena in mrzlično poljubil rob njenega krila. Nato je vstal, klobuk, ki mu je bil padel z glave, je pustil na mestu, in planil ven v noč.

Zvonec je tretjič zazvonil, stroj je zažvižgal in vlak je zdrčal s kolodvora mimo presenečenih priet tega prizora.

»Nasamarjena« Ljubljana

»Štaparije« in vinska kriza.

Prejšnja dva tedna, torej v prvi polovici meseca avgusta 1. 1931, je bila beta Ljubljana vsa srečna, ali recimo odkrito: Ljubljana je bila ta dva tedna najsrečnejše mesto na svetu!

To pa ne zaradi nebotičnika in tudi ne zaradi tromostja in tudi ne zaradi »Saharec« pod Tivolijem (kjer ni samo dosti solca, vročine in peska, temveč tudi precej kamel, da je slika popolna), ampak zaradi najljubše ljubljanske lastnosti, ki se ji pravi: skrivnostno prenašanje besenja.

V prvi polovici meseca avgusta 1. 1931 je vsak pravi Ljubljančan nekaj vedel; bilo je prav tako kakor pred vojsko. Kdor ima dovolj časa in dovolj denarja, kakor ga imam jaz, ki hodim vsak večer od gostilne do gostilne čakati, če se me bo kdo usmilil in me povabil, naj prisledim k njegovemu litru, ta je lahko videl in poslušal v vsakem takem ljubljanskem uradu za reševanje vinske skupine ljudi, ki so skrivnostno šepetali nekaj drug drugemu na uho, priklinali ali odkimali, se smejali ali pa grdo gledali, da so naočniki ljudem menda od samega strahu padali na tla.

Posebno živahno je bilo življenje v petek zvečer. Takrat sem imel srečo, da so me res povabili neki ljudje k svoji mizi in so tudi meni nekaj zašepetali na ušesa. To se pravi, ne nekaj, ampak precej. In ko so se našepetali, smo pa začeli vsi skupaj delati, tako da v petek zvečer res ni bilo nobenega »štaparija« v Ljubljani. »Štaparije« pravijo namreč slovenski delavci v Ameriki tistim, ki so brez dela. »Stop« se pravi baje po angleško »stoje«. Mi pa nismo stali in čakali na kakšno delo za voglom, ampak smo trdo delali do pozne ure. Najprej smo prestavili in premaknili celo državo: Ljubljano smo dejali v Beograd, Beograd v Skopje, Skopje v Novi Sad, Ig pa na Studenec in Studenec na Ig. Samo Maribor smo pustili tam, kjer je, ker smo se z bali zamere. Ko smo to delo srečno končali, smo pa začeli žagati in tesati ministrske klopi, da nam je segalo žaganja že do golti, pa še nismo nehali — mi smo žagali kar naprej. In tako smo našagali do polnoči velikansko skladovnico čisto novih županih in drugih stolov. Za nameček pa smo porovali še vse tiste plotove, ki so bili (ali pa so še) komu na potu, da ne more preskočiti s ceste »Dve-ena« na cesto »Ena-tri«. Vse to velikansko delo smo z veliko vnuemo opravljal skoraj vso noč od zadnjega petka na soboto, tako da smo bili šele precej zgodaj jutraj deležni silnih domačih ploh in neviht.

Po v soboto dopoldne — kaj je bilo? Nič... Pač pa je bilo videti po Ljubljani neverjetno mnogo dolgih nosov in poparjenih obrazov, ki jim v njihovi žalostni razočaranosti tudi ni kazalo drugega, kakor da so šli reševati vinsko krizo...

LJUBLJANSKI VELESEJEM

»Ljubljana v jeseni«
»Kraljev teden«

29. VIII.—9. IX. 1931

Posebne razstave: Tujski promet, razstava slovenskih mest // Kmetijstvo (mlekarnstvo in sirarstvo, jajca, čebelarstvo, vinarstvo, zelenjadarstvo, perutnina, kuni, kmetijski stroji) // Higijena // Novodobno gospodinjstvo // Pohištvo — stanovanjska in hotelska oprema.

Industrijski in obrtni oddelek

Za časa velesejma velike slavnosti »KRALJEV TEDEN«. (Operne in dramske predstave na prostem, glasbeni festivali itd.) Legitimacije po Din 30— prodajajo delnari zavodi, želez, postaje, trgovske organizacije, biljetarne »Putnika«, velesejski urad

50% popust na železnicah // Razstavišče obsega 40.000 km², 10 razstavnih zgradb. Stanovanja preskrbljena

Jesenice

Cene mesa. Jeseniški mesarji so znižali cene mesa na 10, 12 in 14 Din kg. Ta korak je sila umesten in ga je vsekakor pozdravljati, posebej če pripomnimo, da so Jesenice industrijsko mesto, kjer tvori večino tovarniško delavstvo.

Prst si je odsekal. V petek zvečer si je v tovarni KID odsekal pri službenem opravilu delavec Binca Vladimir prst na levi roki.

Tovarniški zdravnik g. dr. V. Schwab se je vrnil z enomesečnega dopusta in zopet redno ordinira.

»Jugoslovana« dobite na Jesenicah v poštajni trafiki g. Nikolavčiča Antona, v trafiki gđe. Mici Mesarijeve in na Savi v trafiki gđe. Ane Klinarjeve.

Vreme je v zadnjem času pri nas zelo nestalno; dežuje skoro vsak dan, nalivi so pogosti.

Dobrodolna prireditelja, ki jo je nameravala prirediti jeseniška podružnica »Soča«, se je radi nepredvidenih ovir preločila na nedoločen čas.

Gorenjski zimsko-sportni podsavez s sedežem na Jesenicah namerava prirediti 6. septembra veliko vršno sportsko veselico pod Mozakovo. Kurji vasi na novo urejenem sportnem igrišču. Prosi vsa okoliška društva, da na ta dan ne prireajo svojih prireditev.

Iz Dravske banovine

d Sestanek prvih maturantov kranjske gimnazije iz leta 1901., ki je bil določen za nedeljo 23. avgusta 1931., se radi nepredvidenih ovir preloži na poznejši čas. Tovariši bodo pravočasno obveščeni, kdaj in kje se bo ta sestanek vršil.

d Sokolsko društvo Zirovnica - Breznica. Našo prireditev je zadnjo nedeljo skrinjo neugodno vreme onemogočilo. Vsa prireditelja se vrši zato v nedeljo 23. t. m. na istem prostoru in obsegu. Če bo dež, bo prireditelja v vseh prostorih Br. Osvalda nasproti veseličnega prostora. Ker rabi mlado, a razvijajoče se društvo mnogo podpore, opozarjamo na to prireditev vsa bratska društva v okolici in vse občinstvo, ki simpatizira z nami! V nedeljo torej vsak, kdor le more, na prireditev! Veselica se vrši ob vsakem vremenu.

d Trgovska in industrijska podjetja ter denarni zavodi, ki nameravajo sprejeti nove pisarniške moči, naj se blagovolijo obrniti na podpisano ravnanje, ki bo rade volje priporočilo primerne in sposobne absolvente in absolventinje. — Ravnanje dvorazredne trgovske šole v Ljubljani.

d Delavska Zbornica in podpiranje nezaposlenih. Glede na težkoče pri ocenjevanju posrednih prošanj za nezaposlene bo izplačevala Delavska zbornica odslej za nezaposlene podpore načeloma le preko uradov, ki poznajo bolje razmere prosilcev, to je preko Javne borze dela, bratovskih skladnicah in večjih občin. Vsa sredstva, ki jih je namenila zbornica za podpiranje nezaposlenih, se bodo predkazovala v bodoče tem uradom. Prošnje, ki bi prihajale v bodoče na Delavsko zbornico, se ne bodo reševale pri zbornici, temveč odstopile organom, med katere bo razdelila zbornica svoja sredstva za podpiranje nezaposlenih.

d Geometrijski odsek na Tehniški srednji šoli v Ljubljani je ukinjen. Število za novi premer potrebnih geometrov bo s prihajajočim šolskim letom kompletno in bo v Ljubljani ostal samo še drugi letnik, da dovrši odsek dijaki, ki so bili lani v prvem letniku.

d Na državni II. deški meščanski šoli v Ljubljani se prične popravni in drugi izpiti v sredo 26. avgusta t. l. Vpisovanje bo v torek 1. in sredo 2. septembra, obakrat ob 9. do 12. ure. — Natančnejša razporedba je razvidna na razglasniški deski v šolski veži. — Ravnanje.

d Gremijalna trgovska šola v Ljubljani. Popravni izpiti se začne na gremijalni trgovski šoli v Ljubljani v ponedeljek, dne 31. avgusta t. l. ob 14. uri. Vpisovanje v II. in III. letnik se vrši v torek, dne 1. septembra t. l. ob 8. do 12. ure dopoldne v prostorih gremija trgovcev. Vajenci(ke) se morajo vpisati le na podlagi predloženega šolskega spričevala preteklega šolskega leta. Vpisovanje v I. letnik bo dne 1. septembra od 14. do 17. ure in dne 2. septembra od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Eventuelni sprejemni izpiti se vrše dne 3. septembra ob 14. uri na šoli. Za sprejem v gremijalno šolo so predpisani trije razredi srednje ali meščanske šole, v slučaju prostora pa bodo sprejeti tudi prijavljeni, ki so dovršili dva razreda omenjenih šol. Vsak prijavljenec pa mora biti redovan iz nemščine. Predložiti je treba zadnje šolsko spričevalo. Pri vpisu v I. letnik plača vsakdo 500 Din šolnine in 100 Din sprejemnine, v višji razred pa le šolnino v znesku 500 dinarjev. Brez plačila predpisanih takov ne more biti niče vpisan in sprejet. Začetek šolskega leta in podrobnosti bodo razvidne na šolski deski v »Trgovskem domu« in iz oglasov v časopisju.

d Naročnikom na glasbeni list »Zboric«, ki še dosedaj niso poravnali naročnine za leto 1931, je uprava s 3. zvezkom pošiljanje lista ustavila. Naj vendar izpolnijo svojo obvezo, da bodo list v redu prejeli naprej. Z nerediteljno napravljajo le upravi nepotrebno delo, listu pa škodo na poštinih stroških. Za poravnano naročnino je bila priložena položnica zadnjemu zvezku lanskega letnika. Če so jo izgubili, lahko nakažejo 50 Din potom vsakega poštnega urada na poštoobranilni račun št. 12.134.

d Dijaki dom Kočevje vabi stariše na čim prejšnjo prijavo, da osigurajo svojim sinovom mesta v zavodu, dokler je še kaj razpoložljivih.

d Pater Blanko Kavčič umrl v Ameriki. Na Dolenjskem bo z veliko boleščjo odjeknila vest, da je umrl v Ameriki pater Blanko Kavčič, ki je dolga leta služboval na ljudski šoli v Novem mestu in vzgojil več generacij. Vse te se ga spominjajo z veliko ljubeznijo, ker je bil pater Blanko vzor učitelja-pedagoga. Pater Blanko je umrl v bolnišnici v Lemontu za vodenico. Pokojnik je bil rojen 1. 1874. Služboval je največ kot učitelj v Novem mestu. Kaplanoval je na Vrhniki, Pazinu, na Sv. Gori pri Gorici, pri Sv. Trojici in v Novi Štifti. Iz Nove Štife je odšel 1. 1921 v Ameriko, kjer je bil nekaj časa upravnik in sodrudiški tiskarne »Edinost« in upravniki lista »Ave Maria«. Zadnja leta je bival v Lemontu, kjer je imel v duhovni oskrbi tamošnje šolske sestre. Pokopan je bil p. Blanko 2. avgusta na frančiškanskem pokopališču v Lemontu.

Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 398—3

d Mlekarska in sirarska razstava na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 29. avgusta do 9. septembra t. l. bo obsegala prodajo najraznovrstnejših mlečnih izdelkov, sira in masla, pa tudi propagando za večjo uporabo mleka v naših krajih. Ne le z zdravstvenih ozirov, temveč tudi s splošno gospodarskega stališča se hoče propagirati večjo uporabo mlečnih izdelkov iz

pokazati smoteno produkcijo zadržnim potom. Prodajal se bo sir na debelo in drobno, isto tako tudi kislo mleko, jogurt, kefir itd. Razstavbo bo organiziralo Centralno mlekarsko društvo v Ljubljani.

d Prosvetno društvo »Tabor«. Danes ob 20. članska proslava 10-letnice vladanja kralja Aleksandra v društvenem lokal. Udeležba za članstvo obvezna. — Odbor.

d Radio Ljubljana bo prenašala potek šahovskega turnirja dnevno ob 8. uri zvečer v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. Poročilo bo oddajal iz Bleda jugoslovanski prvak in vele mojster dr. Milan Vidmar. V nedeljo in ponedeljek pa bo oddajal četrt ure preje radi inozemskih prenosov. Začetek turnirja bo v soboto 22. avgusta z uvodnim predavanjem dr. Milana Vidmarja.

d Tatvine na deželi. 28-letni Andrej Dadič je ukradel v Hrastniku Josipur Zuru več kosov obleke, zlat ženski prslan in delavsko knjižico, glasečo se na ime Zura. — 74-letni Simon Lenc, urar po poklicu, je ukradel gostilničarju Martinu Dobovišku v Loki iz stenske ure godbo na ključ v vrednosti 150 Din. Lenc nosi s seboj nahrbtnik, ki ga uporablja za orodje za popravilje Singerjevih strojev. — 27-letni delavec Stefan Kristan je ukradel mesarju Ivanu Galatu na Grosupljem kolu in se z njim odpeljal proti Ljubljani. Kolo je znamke »Gorski«, vredno okoli 700 Din. — 23-letni delavec Ignac G. je osumljen tatvine obleke na škodo Jakoba Kovčiča iz Gorice v vrednosti 800 Din. Tudi je osumljen, da je ukradel ponoči iz spalnice gostilničarja Avgustina Pleškota na Brezovici 2644 Din. — Za vsemi navedenimi tatovi je izdana tiralica.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 764, termometer 14,8, relativna vlaga 32%, tiho, megla, v Mariboru je kazal barometer 760,6, termometer 15,8, relativna vlaga 88%, tiho, oblačnost 5. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 27,6 (12,9), Mariboru 20,8 (14,6), Mostaru 34,5 (17,3), Zagrebu 25,3 (15,2), Beogradu 28,4 (16,2), Sarajevu 29,3 (12,1), Skoplju 35,6 (14,3), Kumboru 33,9 (19,5), Splitu 33,2 (19,3), Rabu 32,5 (18,6), Vrsu 31,8 (18,4). V oklepajih navedena je najnižja temperatura.

Ljubljana

Četrtek, 20. avgusta 1931: Stefan. Pravoslavlje, 7. avgusta: Dometije.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohine na Rimski cesti.

Izredni občni zbor Zveze obrtnih zadrug se bo vršil v nedeljo 23. t. m. ob 9. dopoldne v dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici. Dnevni red obsega nagovor načelnika, volitev novega načelstva in slučajnosti.

Mestno načelstvo sporoča, da bo križišče Prisojne, Bohoričeve, Jegličeve in Šmartinske ceste radi tlakovanja popolnoma zaprto za ves vozovni promet od 21. do 29. t. m.

Sokolsko društvo Ljubljana II. priredi v nedeljo 23. t. m. društveni pešizlet na Rašico, obvezen za vse oddelke. Odhod v nedeljo zjutraj ob pol 8. s kamniškimi vlakom do Trzina. Povratek zvečer peš. Na izlet se vabi predvsem starejša članstva. Zdravo!

Promet na najbolj prometnem kraju za pol ure ustavljen! Včeraj okoli 16.30 se je prevrnil na Dunajski cesti med Verovškovo in Zaltovo trgovino neki težko obložen voz s premogom. Voznik in fantek, ki sta sedela spredaj na vozu, sta padla z voza, a se na srečo nista poškodovala. Voznik je takoj odhitel po drug voz, preden pa se je vrnil in je bil premog preložen, je potekla poldruga ura. Ves ta čas je bil promet močno oviran in so ljudje, ki so se vozili s tramvajem, morali prestopati. To vse zato, ker podjetnik, čigar last je bil voz, ni pomislil, da se s trilirom kolesom ne pride daleč.

Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

Gelje

* Tabor trezne mladine in treznih delavcev na Kumu. Za treznostne dneve na Kumu vlada med vsemi sloji, zlasti pa med delavci in dijaki veliko zanimanje. Srednješolci in akademiki bodo zborovali v petek 21. ter v soboto 22. t. m. ter določili program za bodoče šolsko leto. Okraskili bodo Kum z zastavami in napisi ter zažgali velik kres, ki bo viden po vsem Posavju. Zastavo in Dolenjskem. V nedeljo 23. t. m. bo ob 6. maša in hrvaška pridiga. Potem bo veliko zborovanje o treznosti akciji v Dravski banovini. Govorili bodo g. svetnik Kalan in g. Leopold Puhar iz Ljubljane, g. prof. Canjkar iz Maribora, g. prof. Pavlič iz Celja, g. vikar Zalar iz Hrastnika, g. dr. Nick, g. dr. Mikič ter g. dr. Oberšek iz Zagreba. Zagrebčani pridejo z godbo v narodnih nošah v nedeljo ob treh zjutraj v Trbovlje in gredo med sviranjem godbe na Kum. Celjani in Ljubljančani pridejo ob 6. v Trbovlje. Posavje in vsa Dolenjska govori: »Mi vsi imamo pogum in gremo 23. avgusta na Kum«. Če bo vreme lepo, bo to ena izmed najzanimivejših prireditev letošnjega leta. Zato pozivamo vse idealne diake in planince, delavce in gospodarje, železničarje in rudarje, naj pridejo 23. avgusta na Kum. Polovična vožnja je dovoljena.

* Smrtna kosa. 19. t. m. je v javni bolnici umrl g. Končan Franc, poslovodja Prve jugoslovanske lesne industrije, stanujoč na Cesti na grad št. 27. Dosegel je starost 50 let. Zahjuči rodbini naše sožalje.

* Otvoritev Mestnega kina. Po dvomesečnem prestatku bo Mestni kino nočjo zopet začel z rednimi predstavami. Na sporedu je zvočna opera »Veličanstvo ljubezni« z Katijo Nagy ter Franzom Ledererjem. Začetek predstave točno ob 20.30. Vstopnine so znižane. Projekcijsko in zvočno aparaturo so tako izpopolnili, da se beljski kino odslej lahko kosa z vsemi najboljšimi kino-gledališči v državi.

* Točenje nezatrošarinjenega vina. V celjski okolici se je dogodilo, da je neki vinogradnik tečil precej dobro vino po 3-50 Din liter na drobno. Lahko razumljivo je, da je imel pri tej nizki ceni velik uspeh in da v nekaj urah prodal skoro 14 hl vina. V tej težki gospodarski krizi pač ni zameriti vinogradniku, če si skuša pomagati na ta način. Toda nekaj drugega je, čemu moramo ugovarjati. Kakor smo izvedeli, ni bilo na to vino plačana nobena trošarina, niti državna niti banovinska, niti občinska. Govori se sicer, da bodo morali vsi, ki so kupili vino, plačati sedaj naknadno trošarino. Le malo verjetno je, da bi se mogli ugotoviti vsi kupci. Jasnno je, da se s takim prodajanjem nezatrošarinjenega vina dela gostilničarjem, ki redno plačujejo vse davke in doklade, huda konkurenca, ki pomeni težko oškodovanje gostilničarskemu stanu. Ne nasprotujemo poštenim konkurenci in tudi priznavamo vsakemu vinogradniku pravico, da prodaja svoja vina tudi na drobno, zahtevamo le, da plača tako vse davščine kot gostilničar. — Eden za vse prizadele gostilničarje.

* Nezgodna motorna kolesarja. V torek popoldne se je peljal 20-letni posestnikov sin Kranje Stanko z motornim kolesom domov v Polule. Na nevarnem ovinku pri takozvanem Devinem skoku je izgubil oblast nad kolesom in treščil v steno. Nevarno se je poškodoval na glavi in na desnem kolenu. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v javno bolnico.

* Požar v vojašnici. Včeraj dopoldne so se v dimniku kralja Aleksandra vojašnice na Mariborski cesti vnele saje. Gasilci iz mesta ter iz Gaberja so bili takoj na mestu ter v kratkem času pogasili ogenj.

* Ponesrečena na Savinjski železnici se spoznali. Predvčeršnjem smo poročali, da so na Savinjski progi našli hudo razmesarjenega človeka, katerega identiteto ni bilo mogoče ugotoviti, ker ni imel pri sebi nobenih listin in je ves čas ležal v globoki nezavesti. Le tu in tam je zašepnil ime Anton. Sedaj se je na podlagi časopisnih poročil zgleda v celjski javni bolnici njegova mati in v ponesrečenca spoznala 28-letnega Anona Betota iz Gorice pri Sošanju. Kako se je Bertol ponesrečil, še ni ugotovljeno, brez vsake podlage pa so govorice, da so ga neki napadale večkrat prebodli z nožem in žele nato položili na tračnice. Bertolovo stanje je brezupno.

Maribor

m Občinski svet in vzpenjača na Pohorje. Na zadnji seji občinskega sveta je bila splošno ugotovljeno, da more rešiti Maribor propadanja samo tujski promet. Ko pa je bilo treba določiti 500.000 Din za gradnjo vzpenjače na Pohorje, so bili nekateri gospodje zelo v skrbeh, če bo to podjetje aktivno, in so naposled celo odgodili končno sklepjanje na prihodnjo sejo. Sedaj pa nastane vprašanje, kako naj Maribor privabi v svojo sredino tujce, ko nima razen Pohorja prav ničesar, niti jezera, niti zdravilnih vrelcev ali česa drugega, kopališča na Mariborskem otoku pa bi postalo letovišče lahko samo tedaj, če bi se zgradil velik, moderen hotel. Ostane tedaj samo to, da uredimo naše Pohorje v prvovrstno višinsko letovišče, kar pa brez vzpenjače, ki bo izvrstna in prav posebna atrakcija, nikdar ne bo mogoče. Če sedaj pade v vodo načrt gradnje vzpenjače, se najbrže sploh nikdar več ne bo gradila, in če pade zaradi ozkogrudnosti občinskega sveta, bo le-ta nosil težko odgovornost. Zato smo trdno prepričani, da bodo gospodje obč. svetniki vendar pokazali dovolj razumevanja za akcijo, s katero stopi in pade bodočnost tujkega prometa v Mariboru.

m V »odušen dar. Starosta mariborske Sokolske župe odvetnik dr. Gorišek iz Sv. Lenarta v Slov. Goricah je daroval ob priiliki 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra 1000 Din za razširitev počitniškega doma kraljice Marije v Šmartnem na Pohorju. Odbor mu izreka najtoplejšo zahvalo.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU. Maribor. 1182

m Kje bi se preskrbel s spiritom in kisom za vlaganje? Samo pri trvdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9. 1492

m Izdelovanje vsakovrstnih košar, sit žirnih mrež ter ostale suhe robe: J. Antloga. Maribor. Trg svobode 1. 1554

m Iv. Heričgo, ml. Maribor, Koroška cesta 15. Izdeluje glinaste peči, stedišnike ter sprejema vsa v stroko spadajoča dela in popravila po najnižji ceni. 1810

m Ustanovitev nove strelske organizacije. V nedeljo bodo pri sv. Rupertu v Slov. Goricah ustanovili novo strelsko družino.

m Telovalni nastop Sokola v Hočah. Sokolsko društvo v Hočah pri Mariboru bo priredilo v nedeljo ob 15. uri v svojem domu javni telovalni nastop. Po nastopu bo veselica.

m Politični preganjanci! Danes, v četrtek ob 20. uri bo v Narodnem domu sestanek političnih preganjancev iz časa svetovne vojne. Vabljeni ste vsi, ki ste tedaj trpeli zaradi svojega narodnega prepričanja.

m Preureditev plinarne. Ravnanje mestne plinarne je izdelalo načrt za popolno preureditev in modernizacijo podjetja. Celokupni stroški za ta dela so preračunjeni na 1.800.000 Din. S to preureditvijo bi se plinarne aktivizirala, ker je v sedanjem stanju vedno pasivna. O načrtih in izvedbi bo definitivno sklepal še občinski svet.

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH. Maribor. 1184
m Nezdoga kolesarjev. S kolesa sta padla v torek mizarski vajenec Stefan Meglič in železničarjeva hči Stanislava Stokova iz Kosakov. Prvi si je zlomil levo roko, druga pa si je strla desno ključnico. Oba se zdravita v bolnici.

in Nenadna smrt v parku. V Magdalenskem parku je danes ob 9. uri dopoldne zadela srečna kap 83-letnega v pokojnega železničarja Bogomirja Moscherja, stanujočega na Ruški cesti št. 45. Bil je takoj mrtev. Njegovo truplo so prepeljali z mrljskim vozom na pokopališče na Pobrežju.

m Graški nogometaši v Mariboru. V soboto, dne 12. t. m. in v nedeljo bo gostoval tu graški SK Hakoah ter bo odigral prijateljsko tekmo s ISSK Mariborom in SK Rapidom. S prvim v soboto, z drugim pa v nedeljo. Razen tega bo avstrijski amaterski prvak Grazer Atletik-klub odigral v soboto in v nedeljo dve prijateljski tekmi proti SK Železničarju.

m Hrvatska deca v Mariboru. V Guštanju je letos več tednov letovalo več ljudskošolskih otrok iz Belovara, katere je poslal tja belovarski podnadlek Rdečega križa pod vodstvom učitelja Stevana Radolčića. Pri proslavi kraljeve 10-letnice v Guštanju, ki jo je v nedeljo priredil tamkajšnji Sokol, so nastopili tudi ti otroci s pevskimi, telovadnimi in drugimi točkami, ki so vse dobro uspele. Zanimivo je, da je hrvatsko dečo za nastop pripravil in vodil njen srbski učitelj, poslušali in gledali pa so jih Slovenci. Tako se je na najlepši način manifestiralo narodno in državno edinstvo. Otroci so bili te dni v Mariboru in so se ogledali mesto.

m Trg v sredo. Na večeršnjem trgu je bilo 8 voz krompirja, čebule, kumar in zeljnih glav, 36 voz sadja in preko 600 glav perutnine. Cene sadja in zelenjave so radi obilice blaga precej padle. Krompir se je prodajal po 150 do 2 Din, paradižniki po 3 do 4 Din, salata 2 do 3 Din kg, glavna solata 0'25 do 1'50 glava, kumare 0'50 do 2 Din, buče 3 do 4 Din, cvetače 1 do 3 Din, paprike 0'10 do 0'50 Din ena. Grozdje je stalo 8 do 14 Din, jabolka 3 do 5 Din, hruške 1'50 do 4 Din, marelice 12 do 14 Din, breskve 16 do 18 Din, melone 3 do 4 Din, ljubenice 2 do 3 Din kg. Kupčija je bila precej živahna. Nadalje so okoličani pripeljali 12 voz sena, 4 slame in 3 ovate. Cene so bile: seno 80 do 90 Din, otava 85 do 90 Din, slama pa 55 Din za 100 kilogramov.

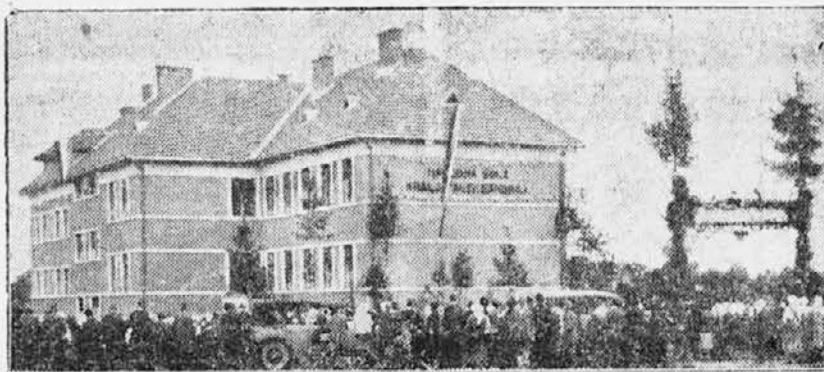
m Drago grozdje. Dasi obkrožajo naše mesto sami vinogradi, je grozdje na trgu dražje kakor je n. pr. naše smederevsko na Dunaju, ki se prodaja po 9'50 Din kljub carini in prevoznini. Cena 12 Din za kg nikakor ne odgovarja sedanjim splošnim cenam, ko se toči ponekod celo vino že po 8 Din, na debelo pa prodaja pa po 3 do 4 Din liter. Mimo tega pa naši vinogradniki niti ne prodajajo najboljšega grozdja, ki ga hranijo rajše za vino. Bil bi tedaj treba nekaj ukreniti, da se odpravijo te nesorazmerne cene.

m Avtomobilski ponočni ropot. Da stoje tudi ponoči avtomobili pred glavnim kolodvorom, je radi tujkega prometa prav in v redu, ni pa prav in v redu, da vso noč ropotajo in preiskujejo svoje motorje, kadar ni najmanjše treba ter s tem kalijo nočni mir okoliškega prebivalstva. Ker je celo železnica, kolikor je bilo mogoče, omejila svoj obrat na posredni bližini stanovanjskih hiš, bi bila dolžnost avtomobilistov, storiti to. Zato prosimo merodajne faktorje, da store nekaj tudi v prilog stanovalcev krog glavnega kolodvora.

m Tatinska kuharica. V kavarni »Evropa« na Aleksandrovi cesti je bila nekaj tednov kot kuharica zaposlena 32-letna Ana R. Ze pred 14 dnevi pa je kavarnarjeva žena opazila, da ji je iz omare v zaklenjeni spalnici v pritličju zmanjkalo 200 Din in 20 avstrijskih šilingov, dočim je ostala večja svota bila nedotaknjena. Dne 15. t. m. je izginilo zopet 20 avstrijskih šilingov in gospodinja je takoj osumila tatvine svojo kuharico. Vendar je zaenkrat še ni hotela prijaviti, temveč jo je strogo nadzirala in čakala priložnosti, da jo pri kraji zasači. To se je zgodilo v torek krog 23'30. Gospodinja je opazila, da je kuharica nekam izginila, zato je šla v spalnico in jo našla odprto, kuharica pa je pravkar brskala po omari, da bi našla denar. Pri njej je dobila tudi ponarejeni ključ od spalnice in je takoj pozvala stražnika, ki je tatinsko kuharico aretirala. Pri zaslišanju je R. tajila, da bi bila ukradla denar. Izjavila je, da je iskala le svojo poselsko knjižico, ker je hotela spremeniti službo.

m Vlom v klet. Včeraj zjutraj je upokojeni davčni nadupravitelj g. Kocuvan javil policiji, da je ponoči neznanec vlomil v njegovo klet v Gregorčičevi ulici 4 in odnesel posodo s klobasami in mesom.

m Velika vrtna tatvina. Včeraj zjutraj sta dva železničarja zasačila na Tržaški cesti 57-letno ločeno perico Marijo V. in 30-letno branjevsko pomočnico Marijo N. obe že večkrat kaznovani radi tatvine, ko sta prinesli iz vrta splošne bolnice 15 kg paprike, 20 kg paradižnikov in veliko košaro lilij, aster in nageljnov. Ker sta takoj spoznala, da gre za tatvino, sta pozvala stražnika, ki je Marijo V. takoj aretirala, dočim se je Marijo N. še posrečilo pobegniti. Pri zaslišanju je aretirana Marija V. odkrilo priznala, da sta se z Marijo N. že pred nekaj dnevi dogovorili radi tatvine. V vrt sta se splazili že zvečer in prenočili v nekem grmovju, ko se je pričelo svitliti, sta pa nakradli papriko, paradižnike in cvetlice ter hoteli oditi. Po dosedanjih ugotovitvah zna nastala škoda mnogo več, kakor je vredna ukradene povrtina, ker sta tatlici nekatere nasade do cela uničili.

Zgoraj: Nova »Narodna šola kralja Aleksandra I« v Slatini Radenci. — Ljudstvo pred šolo med otvoritvijo.

Na desni: Šolska deklica pozdravlja zastopnika banske uprave, člana ban. sveta dr. Poljanca. — Od leve na desno spredaj dr. Poljanec, sreski nadzornik g. Korbaš, župan g. Jakob Zemljčič in škof dr. Tomažič.

Prva žrtev novega ljubljanskega tramvaja

Povozil je na Gosposvetki cesti okoli 90 let staro ženko

Ljubljana, 19. avgusta.

Dopoldne okoli 11. so doživeli mimoidoči na Gosposvetki cesti razburljiv prizor. Prav ko je vozil novi tramvaj proti šiški, je v bližini gostilne »Novi svet« hitela preko ceste starejša kmečka ženska s cekarjem v roki. Tramvajski voznik je dajal znamenja, da se bliža tramvaj, toda ženska je bila ali gluha, da ni slišala zvočenja, ali pa je mislila, da bo še pred tramvajem na drugi strani ceste. Voznik ni mogel več ustaviti tramvaja in tako se je zgodilo, da je tramvaj podrl ženko na tla in jo vlek el nekaj metrov s seboj. Na kraj nesreče so takoj prihiteli ljudje, ki so nesrečnico dvignili in ji skušali pomagati. Ženska je bila nezavestna in vsa krvava po glavi in po obrazu. Strašno je bilo njeno spačeno, krvavo lice.

Od tvrde Gorec so nemudoma telefonirali na rešilno postajo, ki je ponesrečenko z vso naglico prepeljala z avtomobilom na kirurški

oddelek splošne bolnice. Tam so ugotovili, da ima ženska prebito lobanjo in da je njena poškodba smrtonovarna. Težko, če bo dočkala jutrišnjega dne.

Pri ponesrečenki niso našli nobenih listin in se ne ve, odkod je in kako se piše. Stara je okoli 90 let in je najbrže iz bližnje ljubljanske okolice, ker je imela s seboj cekar, v njem pa cikorio in več kuhinjskih drobnarij. Kdor bi kaj vedel o ponesrečenki, naj se takoj javi v pisarni splošne bolnice.

Ženska, ki jo je tramvaj povozil na Gosposvetki cesti je ob trčetu na 8. zvečer v bolnici umrla, ne da bi prišla k zavesti.

Identiteta ponesrečenke ugotovljena.

Ponesrečenka, ki jo je povozil tramvaj, se piše Hafner Marjana. Stara je bila baje 91 let. Bila je zasebnica, ki je stanovala na Mišičevi cesti v Ljubljani. Pristojna je v Ljubljano.

Zagonetna smrt mladega kovača

Z zevajočo rano so ga našli ob cesti — Pravil je, da ima dva smrtna sovražnika

Novo mesto, 18. avgusta 1931.

V ponedeljek 17. avgusta t. l. je v Jami pri Žužemberku na Dolenjskem preminul v groznih bolečinah krepak 25-letni fant g. S. Vokač, kovač po poklicu, katerega je smrt vzela v najlepših letih njegovega življenja, radi posledic velike rane, ki mu je bila zadana na glavo. — Kako je dobil rano? — V noči od 9. na 10. avgusta se je vračal pokojni Vokač s kolesom iz Ambrusa proti domu. V bližini Bug-dinje vasi pa so ga 10. avgusta zjutraj našli vsega krvavega in nezavestnega z razbito lobanjo, na občestni kamen optega. Ljudje, ki so našli nezavestnega Vokača v mlaki krvi, so ga naglo odnesli na njegov dom, domači pa so poklicali dva zdravnika, in sicer g. dr. Smoleta iz Žužemberka in g. dr. Fedrana iz Stične, ki sta oba ugotovila, da je nesrečnemu nekdo zadal zevajočo rano s topim orodjem, ali pa izvirna rana od nesrečnega padca. Dalje sta ugotovila gg. zdravnika, da se je ponesrečenca vnela tudi možganska mrena. Obvezala sta mu rano, a ostal je v domači oskrbi. Ranjenec je od časa

do časa prišel za hip k zavesti in ob takih prilikah je povedal, da je dobil močan udarec po glavi. Kako ali od koga, pa se ni mogel spomniti, in ob takem hipu je bil tudi previden. Ta izpoved pa je dala povod, da so ljudje začeli šepetati, da gre tu za zelo premeten uboj, kajti pokojni Vokač je večkrat pripovedoval, da ima dva smrtna sovražnika, ki sta se zaklela, da se mu bosta kruto maščevala. Zato je orožništvo že tudi aretiralo več oseb. Stroga preiskava bo že ugotovila, ali gre za zločin, ali nesrečo. — Kdo je Vokač? — Vokač je posestnikov sin, brezdvoma najboljši kovač v Suhi krajini. Sam si je uredil lepo in prostorno kovačnico. Nesrečnejši je pred kratkim najel dva pomočnika, zakaj dela je imel vedno dovolj in hotel je v miru izvrševati svojo obrt. Bil je edinec, zakaj pred leti je njegovim nesrečnim staršem utonil starejši sin, ta pa, ki je bil up in nada staršev, je v cvetu svojih let zatisnil tako zagonetno svoje oči za vedno. Težko prizadetim staršem naše iskreno sožalje!

Zločini gotenskega požigalca

Zažgal je že drugič štangljeva gospodarska poslopja — 100.000 Din škode

Novo mesto, 19. avgusta.

Ni še dolgo od tega, kar smo poročali v »Jugoslovanu« o nevarnem požaru v Gotni vasi pri Novem mestu. V noči 18. avgusta okoli 11. ure zvečer je na skrivnosten način zopet nastal ogenj v isti vasi in baš pri istem posestniku, mlademu gospodarju Ivanu Štanglju, katerega pa ni bilo doma, ker je baje šel v Ljubljano. To posestvo leži tik ob državni cesti, ki pelje iz Novega mesta preko Gorjancev v Metliko in je komaj 2 km oddaljeno od Novega mesta. Ogenj je prva opazila Štangljeva dekla, ki je z obupnim klicem začela klicati ljudi na pomoč. Namah je bil Štangljev kozolec ves v ognju,

kako bi tudi ne bil, saj je bil poln sena, detelje in slame, kar je gorelo vse s čudovito naglico. Ognjen stebel je udaril preko slamate strehe Štangljevega kozolca in najbrže se je od ognjorok in isker vžgal tudi poleg ležeči kozolec posestnika g. Gregorčiča, ki pa je bil kmet z opeko.

Ljudje si šepetajo, da ima tu vmes prste zlobna roka, ki hoče spraviti mladega posestnika z njegove rodne grude. Preden so prispeli k požaru gasilci, se je vnel tudi Štangljev zidani hlev s kašo.

Kljub temu, da so se sosedje in pozneje gasilci veliko trudili, niso mogli rešiti drugega kot živino iz hleva. Na pomoč so prihitela gasilna društva iz Novega mesta, Smihela, Stopič in Dolnjih Kamenc z motornimi brizgalnicami, a smolenjanci z ročno brizgalno. Na pogorišče je prišlo na pomoč tudi četa vojakov novomeške garnizije pod poveljstvom g. podporočnika Jovana Karivana, ki so branili, da se ogenj ni prijel še svinjakov. Gasilec pa je bilo neprijetno, ko jim je počila od prevelikega vodnega pritiska glavna cev. A kljub temu so prihiteli baš v najkritičnejšem trenutku, ko so ognjeni zublji že lizali tik hleva stoječi skedenj g. Gregorčiča, katerega so z veliko majo rešili. Gasilci, kakor tudi sosedje zaslužijo veliko pohvalo. Iz gorečih poslopj niso mogli rešiti ničesar. Dobro je bilo, da ni bilo vetra, ker sicer bi šla vsa okoli stoječa poslopja v pepel. Škoda se ceni nad 100.000 Din.

Razširjajte Jugoslovana!

V Ljubljano je padel in se hudo poškodoval

Nesreča na šentpeterskem nasipu

Ljubljana, 19. avgusta.

Snoči med 21. in 22. uro je večja družba delavcev, med katerimi je bil tudi 24-letni brezposelni čevljar Edvard P., pila vino na šentpeterskem mostu in kramljala z ženskami, ki so bile tudi med njimi. Iznenada so se radi žensk pričeli prepirati. Beseda je dala besedo in ni dolgo trajalo, pa so se stepli. Ko je videl P., da bo tepen, se je spustil ob nasipu v tek, tovariši pa za njim. Kakor trdi P., so ga tovariši dohiteli in vrgli v Ljubljano. P. tovariši pa trdijo, da je P. radi vinjenosti sam padel v Ljubljano. Ponesrečenca so z rešilnim vozom prepeljali v bolnico.

V Vižmarjih je sin posestnika Martina Jerančiča pri košnji ponesreči prerezal očetu s koso kite na nogi. Jerančiča so prepeljali z rešilnim vozom v splošno bolnico.

Ptuj

Nesreča posestnika. Pri nakladanju otave na nekem travniku se je splasil konj posestnika Franca Tobiasa v Pacinju. Tobias je hotel konja ustaviti, je pa pri tem padel pod voz, ki mu je zlomil hrbtenico. Prepeljali so ga sicer v bolnico, toda po zdravniškem mnenju mu ni pomoči. Ponesrečen je brat tukajšnjega vpo-kojenega davčnega nadupravitelja g. Jakoba Tobiasa.

30-letnica poroke. Splošno znani cestni mojster Franc Smrekar je slavil te dni s svojo ženo 30-letnico poroke. Še na mnoga leta!

Spopad med bratoma. V Pleterju pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju sta se te dni spopadla brata Franc in Štefan Peršuh. Štefan je 10-letnega brata Franca tako nevarno zabodel z gnojnimi vilami, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Št. Jurij ob južni železnici

Sprememba občinskega sveta v Dramljah. Pri nedavno izvršeni spremembi občinskega sveta v Dramljah je bil imenovan za župana g. Franc Mastnak, za njegovega namestnika pa bivši župan g. Blaž Jesenšek. Od bivših občinskih svetnikov so ostali v novem občinskem svetu gg.: Franc Zidanšek, Ivan Danšek, Miha in Anton Arzenšek, Valentin Kukovič, Drago Četar, France Golež in Mihael Vengust. Na novo so bili imenovani gg.: Franc Zdolšek, Ignac Mastnak, Ignac Verbič, Stanko Jakopin, Jakob Brikovšek, Josip Mlakar in Martin Kacčnik.

Novo mesto

Iz policijske torbe. Novomeška policija je imela precej posla, predno je spravila v kozji rog neke sportnike iz Ljubljane, člane S. K. Reke. Pa vendar je policija napravila red in mir, zaprla, oziroma vzela na prenočišče dva razgrajaca ter s tem pristigla vihrave peruti ostalih kalilec nočnega miru. Ampak ti gospodje niso pustili tudi žensk pri miru, marveč so vsako obljabi s skrajno nesramnimi opaskami. Naj si zapomnijo, če pridejo še kdaj v Novo mesto, da niso prišli na gmajno ali v rovtu, temveč v mesto, kjer se je treba vesti dostojno.

Nesreče. Palec desne roke je odrgala mlaticnica Knezu Jožetu, 53-letnemu posestniku iz Hrastovice št. 4, občina Št. Rupert. Zdravi se v Kandijski bolnici. — 34-letni hlapec Zupančič Janez, iz vasi Krka, občina Smihel, je pasel krave. Pa ga je krava tako močno udarila v nogo, da mu jo je zlomila, in sicer desno pod kolenom. Pripeljal je bil v bolnico Usmiljenih bratov v Kandijo. — Ko je nerodno stopil preko praga, si je razbil palec leve noge, dijak III. r. gimnazije, Stojan Lapanje, ki je na po-čitnicah pri g. Sotu. — Setina Franc, posestnik iz Gaberja, občina Gornje Polje, je šel pomagat posestniku Lavriču Mihi podirati drevje. Veja ga je pa nerodno ujela in ga v velikem loku vrgla na tla. Pri padcu pa si je močno poškodoval levo nogo. Pripeljal je bil v kandijsko bolnico.

Radio

Ljubljana, četrtek, 20. avgusta, 12.15 Plošče (slovenske pesmi, plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 20.00 Dr. Lojze Campan: Časnik in časnikarstvo. 20.30 Flauta solo s klavirjem (Slavko Korosec in dr. Svara). 21.15 Pevski koncert Slovenskega vokalnega kvinteta. 21.45 Salonski kvintet. 22.30 Cas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 21. avgusta, 12.15 Plošče (Uvertura, operni zbori). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Cas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Gospodinska ura, gdč. Cilka Krekova. 20.00 Plošče. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Cas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 20. avgusta, 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Dnevne vesti. 19.00 Klavirski koncert. 19.30 Narodne melodije. 20.00 Medicinsko predavanje. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.30 Dnevne vesti in sportne vesti. 22.50 Radio orkester.

Beograd, petek, 21. avgusta, 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Dnevne vesti. 19.00 Koncert radio orkestra. 20.00 Predavanje. 20.00 »Mesečna noč v Dalmaciji« — opera. Gostuje dunajski operetni ansambl. 22.30 Dnevna in sportna poročila; sledi reproducirana glasba.

Zagreb, četrtek, 20. avgusta, 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.30 Koncertni večer (iz Ljubljane). 22.30 Novice in vremensko poročilo. 22.40 Plesna glasba.

Zagreb, petek, 21. avgusta, 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.30 Koncertni večer (iz Beograda). 22.30 Novice.

Praga, četrtek, 20. avgusta, 11.30 Plošče. 12.05 Brno. 12.30 Bratislava. 14.30 Radio orkester. 17.00 Plošče. 19.35 Koncert. 21.00 Orkestralni koncert. 22.15 Koncert.

Praga, petek, 21. avgusta, 11.30 Plošče. 12.30 Bratislava. 14.30 Radio orkester. 19.05 Turizem. 19.30 Bratislava. 20.00 Dunaj. 22.15 Bratislava.

Tako morate jemati kopeli na zraku in solncu!

Pred solnčenjem, toda ne na mokrem telesu, vdrgnite svoje telo čvrsto z

NIVEA-CREME
NIVEA-OLJE

olje za kožo in masažo

Oboje vsebuje — edino svoje vrste — Eucerit sestavino za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice, oboje napravi polt zagorelo tudi pri oblačnem nebu. Nivea-crema vas ohlaja ob vročini. Nivea-olje vas brani pri neugodnem vremenu pred mrazom in s tem tudi pred prehladom, tako da morete tudi za dobo neprijetnih poletnih dni svoje telo izpostavljaljati svetlobi, zraku in vodi.

Nivea-crema: Din 5— do Din 22—, Nivea-olje Din 25— do Din 35—.

Izdeluje Jugosl. P. Beiersdorf & Comp. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica št. 24.

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

11. poglavje:

Morseevi znaki iz vsemirja.

Teden dni je bilo preteklo, odkar je bil umrl fakir Bichara nasilne smrti. Polkovnik Fitzwilliams in naravoslovec Ralph Pint sta bila postala v tem kratkem času neločljiva prijatelja. Sedela sta v kiosku na vrtu vladne palače, srečala ledeno kavo v družbi miss Alberte, ki si je bila opomogla od strašnega živčnega napada, in vsi trije so neprestano razmišljali samo o usodi inženjerja Roberta Garela. Toda čim bolj so razmišljali in razpravljali, tem bolj so bili prepričani o dejstvu, da se nahaja v istini na Marsu, da je vresničil svoje sanje znanstvenika, raziskovalca, pesnika ali blazneža. Cela vrsta malenkostnih dokazov jih je potrjevala v tej misli. Polkovnik Fitzwilliams je sedaj s sodelovanjem Pinta in miss Alberte ponovno raziskoval zadevo eksplozije v šelambrunskem samostanu, ki je ubila toliko fakirjev. Polkovnik je potrpežljivo izpraševal brahmine, ki so bili tedaj prisotni, in je od njih zvedel marsikaj, kar bi moglo morda neki dan razjasniti skrivnost Robertovega odleta na Mars. Razen tega je našel pri raziskovanju v podzemskem laboratoriju, kjer je Robert delal svoje poskuse, njegov dnevnik, ki pa na žalost ni bil pisan vsak dan. Bil je sploh zelo nepopoln, pač pa je ostalo v laboratoriju mnogo na-

črtov in notic, tako da se je iz njih dalo sklepati na Robertove projekte. Jasno je bilo, da je sestavljal vse potrebno za polet na Mars. Zanimivo so bile na primer sledeče besede v njegovem dnevniku:

»Danes mi je pokazal Trinavat v magičnem zrcalu mojo drago Alberto. Videl sem, da je žalostna in hudo mi je bilo pri sreč. Ni mi še popolnoma jasna konstrukcija tega zrcala, toda o tem ni dvoma, da je podlaga vsega televizija. Po končnem poskusu sem občutil silno utrujenost in za dva dni sem nesposoben za vsako delo. Kdo bi si mislil, da takšni poskusi tako izčrpajo človeka?«

Polkovnik je smatral za svojo dolžnost, da izroči Robertove zapiske miss Alberti, in ta je bila globoko ginjena, ko jih je čitala.

— Vedela sem, je dejala, da me moj Robert ni pozabil. Vedno še misli name, kot jaz mislim na njega in ne dvomim, da se bova spet videla in da se poročiva. Če je res imel to srečo, da je odletel na Mars, zakaj jaz ne bi mogla za njim?

Toda polkovnik je odkimal z glavo.

— Tega pa ne verjamem, je odgovoril. Robert je imel srečo, da je slučajno imel tako ugoden trenutek in takotako mogočno pomoč, toda to se zgodi samo enkrat, a ne dvakrat.

— Bomo videli, je tiho dejala miss Alberta, ki je postala zamišljena.

V tem trenutku je zadonel gong v predsobi in straža je javila, da so pripeljali ujetnika.

— Toda čemu me motite z ujetniki? Odvedite ga in

pozneje mi javite, kaj je z njim, ko bom v pisarni.

— Gospod polkovnik, ujetnik je belec, iz Evrope, in govori prav čudno angleščino.

— Torej privedite ga semkaj. Nato se je obrnil k miss Alberti ter je dejal: Mislim da imamo opraviti z enim onih mednarodnih potepuhov, ki se vlačijo po vsem svetu in ki jih ni mogoče odpraviti.

Tu je straža privedla v sobo možaka dolgih svetlih las in svetle brade z modrimi očmi. Bil je zelo slabo oblečen in ves prašen. Izgledal je utrujeno, toda nikakor ni napravil vtisa potepuha, temveč je kazal v vseh svojih kretnjah gentlemena. Ko je vstopil v sobo, in pogledal prisotne drugega za drugim, je naenkrat presenečeno vzdihnil, ko je zapazil miss Alberto. Nato je napravil globok poklon in dejal v čisto dobri angleščini:

— Vi ste tu, miss Jerkiss? Take sreče, da Vas tu dobim, pa res ne bi bil pričakoval. Poznam Vas po fotografiji, ki je izšla po vseh ilustrovanih časopisih na prvi strani.

Polkovnik je bil sedaj mnenja, da je možak pretkan lopov, ki se je dal nalašč aretirati, samo da pride v stik z bogato Američanko ter jo nato ogoljufa. Zato je osorno dejal aretirancu:

— Molčite in ne zbijajte neslanih šal. Imate opraviti z menoj. Predvsem, legitimirajte se. Kje so Vaši papirji?

— Evo jih: legitimacija kaznjencea, ki je popolnoma v redu.

— Vi mislite, da se boste norčevali iz mene? je dejal divje polkovnik.

Več lepšega in cenejšega grozdja na trg!

Odmevi

19. julija t. l. sem na tem mestu — kakor v mesecu septembru lanskega leta v mariborskem »Večerniku« — skušal dokazati umestnost, možnost in nujno potrebo čim večje uporabe namiznega grozdja vsaj na naših domačih trgih. Vsak grozdčič, katerega pozabljemo, pomaga omiliti vinski krizo. Skrbeti pa je treba za čim večji konsum zlahtnega grozdja v vseh, zlasti še v revnejših plasteh naroda.

Običajno dobilkarstvo, tako rekoč verižniško prekupčevanje z vsakršnim blagom pomeni neznošno podražitev in naravnost onemogoča večji konsum vseh življenjskih potrebščin, prav tako grozdja. Tu ne gre za reševanje kake krize naših, drugače vsega spoštovanja vrednih branjcev. Gre za mnogo več, na kar smo že opozarjali o drugih prilikah; gre končno baš tudi tu za krizo — konsum.

Organizacije konsumentov in uprave naših mest ter drugih konsumnih središč bi se morale za stvar čisto drugače zavzeti. N. pr. Zagreb je za pocenitev sadja na svojem trgu že nekaj pokrenil z velikim uspehom.

1 kg namiznega grozdja naj bi letos stal konsumenta kvečjemu 4 Din. To bi naj bila — recimo — letošnja sezonska cena. Z izrabljanjem morda trenutno bolj ugodne konjunkture po znanih trgovsko-liberalnih (židovskih) načelih pokopamo dobrotvorno »grozdno akcijo«, kakor smo si jo zamislili, lahko že kar v početku. Blaga je mnogo, denarja malo. Izvoz vina iz Dravske banovine je neznaten in se ne prestopa. Zelo nam konsum grozdja doma — saj ga je za jed resnično več, nego sem zadnjič le bolj kot nekaj številčni primer navedel — bi pa mogel doseči in celo preseči količino našega vinskega izvoza.

Gostilničarji nekje v Ljubljani — tako trdi

nekdo — ne bi izhajali, čeprav bi točili darovano jim vino liter po 10 Din. (Mariborski »Večernik« od 5. avgusta.) Pametni, res dobri, poklicni in strokovno izobraženi gostilničarji tega gotovo ne verjamejo, ker bi sicer samo dokazali in potrdili, da bi bilo treba take nezdrave vinske obrti enostavno zapreti. Saj vendar nikakor ne drži, da bi prav vino samo moralo čisto vse plačati in rediti v gostilniških obrtih. Ni čudno tedaj, da tudi konsum vina doma naglo nazaduje.

O znatnejšem izvozu našega grozdja do nadaljnjega zapravo ne moremo govoriti, ko še zdaj — sredi prosvetljenega 20. stoletja — baje ne moremo spraviti tega sladkega gorkega pridelka niti na domači trg, n. pr. mariborski, drugače ko samo iz bližnje okolice v ročnih cajnicah in culicah. (Dnevnik od 7. avgusta.) Ta »okolica« pa ne čuti vinske krize radi vinotočev »pod vejo« in zahteva jako pretirane cene za grozdje, katerega baš zato ne moremo uživati v večji meri. Danes, 15. avgusta, ko to pišem, nudijo na mariborskem trgu nečedno okoliško grozdje po 14 Din! Ali ne bi bilo bolje iti ponj na — Dunaj? —

Oddaljeni, pravi kmetijski vinogradniki so voljni dati grozdje poceni in grozdja željni ljudje se tega vesele, vsi vkup pa prav nič ne zaupajo trditvi, da »so to samo teoretične razprave«, kakor smo na splošno začudenje čitali v dnevnikih od 7. avgusta. Bodočnost bo potrdila, kdo ima prav. Pravico sodbo o stvari pa lahko prepuščamo tudi nesebični sedanosti in vsem tistim, ki niso baš prehudo obremenjeni s temo duševne slepote in povrh obdarjeni še z brezmejno hudobnostjo.

Zabeležili smo dosedanje neugodne odmeve in naj slede nekateri ugodni odmevi na naš poziv radi grozdne akcije. (Konec jutri.)

njem informiranju o zaposlenju na pristojnih izseljeniških uradih, da ne bodo trtili po nepotrebnem denarja in časa.

× Dobra letina orehov v Bosni. V tekočem letu kaže letina orehov v Bosni zelo dobro. Izgleda, da bo kupčija dobra, ker so sadovi veliki in zdravi. Bosanski orehi so na trgu zelo dobro ocenjeni valed svoje izborne kvalitete, posebno mnogo orehov izvozi Bosna na Madjarsko.

× Dvojna veljava na Madjarskem. Dne 15. avgusta je stopil na Madjarskem v veljavo nov odlok o uvedbi zlate veljave na ozemlju kraljevine sv. Stefana. Odlok vsebuje štiri glavne odredbe. Prva govori o svobodnem razpolaganju z bančnimi vlogami in določa, da so te vloge v Budimpešti z dnem 17. v provinci pa z 21. t. m. s tridnevnim opovednim rokom lahko odpovedujejo. Druga odredba omenja vpeljavo zlatega pengő. Vse plačilne obveznosti, ki dosepejo do 17. t. m., se smatrajo kot zlata veljava. Od tega dne dalje pa stranke medsebojno lahko svobodno določajo, v kakšni veljavi naj se glasio medsebojne obveznosti. Zlati pengő mora vsebovati 0,2631 g čistega zlata in 1 kg zlata se mora skovati 3840 pengő. Obratunski ključ med zlatim pengő in plačilnim sredstvom določa Narodna banka. Ta ključ bo morala Narodna banka počenši s 31. avgustom objavljati dnevno. Do tega dne velja dosedanj pengő kot zlati pengő. Tretja odredba predvideva ustanovitev posebne garancijske banke s 50 milijoni pengő, četrta odredba pa govori o ureditvi obremenjenja zemljišč.

Borzna poročila

dne 19. avgusta 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 19. avgusta. Amsterdam 2288-62 do 2295-46, Bruselj 790-26-792-62, Curih 1102-95 do 1106-25, Dunaj 796-87-799-27, London 275-74 do 276-56, Newyork 5663-66-5680-66, Pariz 222-41-223-07, Praga 167-64-168-14, Trst 296-79 do 297-69.

Zagreb, 19. avgusta. Amsterdam 2288-62 do 2295-46, Dunaj 796-87-799-27, Bruselj 790-26 do 792-62, London 275-74-276-56, Milan 296-79 do 297-69, Newyork 5667-66-5690-66, Newyork ček 5663-66-6680-66, Pariz 222-41-2223-07, Praga 167-64-168-14, Curih 1102-95-1106-25.

Beograd, 19. avgusta. Amsterdam 2293-61 do 2295-46, Bruselj 790-26-792-62, Curih 1102-95 do 1106-25, Dunaj 796-81-799-27, London 275-74 do 276-56, Milan 296-79-296-90, Newyork 5663-66 do 5680-66, Pariz 222-41-223-07, Praga 167-64 do 168-14, Stockholm 1518-62-1520-12.

Dunaj, 19. avgusta. Amsterdam 287-15, Atene 9-2150, Beograd 12-57, Bruselj 99-15, Bukarešta

4-2266, London 34-5750, Madrid 62-50, Milan 37-2450, Newyork 711-20, Pariz 27-95, Praga 21-0766, Sofija 5-1540, Stockholm 190-30, Kopenhagen 190-10, Varšava 79-57, Zürich 138-45.

Curih, 19. avgusta. Beograd 9-055, Pariz 20-17, London 25, Newyork 514-375, Bruselj 71-67, Milan 26-91, Madrid 44-80, Amsterdam 207-60, Dunaj 72-27, Stockholm 137-67, Oslo 137-60, Kopenhagen 137-55, Sofija 3-73, Praga 15-23, Varšava 57-60, Budimpešta 90-025.

Vrednostni papirji

Zagreb, 19. avgusta. Državni papirji: 7% inv. pos. 72-74 (73), vojna škoda ar. 346-348 (345, 350), dec. 352-353 (353), 4% agr. obv. 41-45, 7% Bler. 68-25-69-50, 8% Bler. a. 77 do 79, k. 78-80, 7% pos. hip. a. 72-74, k. 73 do 74 (73), Begluzke 58-60 (59-25), Banke: Hrvatska 50 d., Jugoslav. Union 150-155, Jug. 67-68, Ljublj. kred. 120 d., Mednarodna 68 d., Srbska 190-191, Industrije: Sečera Osijek 216-218, Trboveljska 225-235, Vevče 120 d., Nar. šum. 25 d., Gufim. 115 d., Danica 65 do 69, pivo Sarajevo 210 d., Drava 212-50-220, osj. liv. 210 d., Brod, vag. 50 bl., Isis 41 bl., Dubrov. 300-305, Jad. pl. 410-480.

Dunaj, 19. avgusta. Bankverein 14, Dunav-Sava-Adria 11-60, Prioritete 90-05, Trbovlje 27-25, Leykam 1-25.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 19. avgusta. 7% Blaire 65-75-66-75, Newyork, 19. avgusta. 8% Blaire 71-76, 7% Blaire 65-50-66-50, 7% pos. Drž. hip. banke 66-70.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca za koruzo neenakomerna, brez prometa.

Budimpešta, 19. avgusta. Tendenca prijazna. Promet miren. Pšenica: 10-62-10-76 (10-75 do 10-77), marec 11-74-12 (11-93-11-95), Rž: dec. 10-70-10-75 (10-74-10-75), marec 11-75-11-80 (11-78-11-80), Koruza: maj 13-46 (13-46-13-47).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca na ljubljanskem tržišču slaba, brez prometa.

Sport

PROPOZICIJE

za propagandni enourni tek SK Ilirije, združen s klubskim tekmovanjem (kopje, krogla, troskok) v Ljubljani na dan 12. septembra 1931. SK Ilirija priredi v soboto 12. septembra t. l. z začetkom ob 18. uri propagandni enourni tek na svojem igrišču ob Celovški cesti. Istočasno se bo vršilo klubsko tekmovanje v sledečih disciplinah: kopje, krogla, troskok.

Tekalšče meri 385-20 m, je iz ugaskov in ima 2 nedvignjena zavoja.

Teknuje se po pravilih J. L. A. S. Pravico starta imajo vsi verificirani in neverificirani člani klubov J. L. A. S.

Prvi trije enournega teka prejmejo kolajne, prvi trije v vsaki disciplini klubskega tekmovanja prejmejo priznanice.

Prijave s prijavnino Din 5- za osebo je poslati do 5. septembra opoldne na naslov: Karba Drago, kavarna »Evropa« v Ljubljani. Poznejše prijave se ne bodo sprejemale.

Sportni klub Ilirija

Lahkoatletska sekcija

ODLOČILNO KOLO LIGNIH TEKEM

V nedeljo bo padla odločitev. Štiri povsem sigurne udeležence ožje tekmovanja za naslov prvaka držve se imamo: Gradjanski, Hajduk, BSK in Sašk so si že priborili vstop v ožjo skupino. Manjkata še dva: tretji udeleženec iz naše lige in prvak vojvodinske skupine.

Kdo bo igral v nedeljo?

V naši skupini imamo kar tri odločilne tekme. V Ljubljani bo lokalni derby, ki bo zopet privabil na igrišče rekordno število gledalcev. Slo bo za lokalni prestiž — Primorje ali Ilirija, eden od obeh bo moral zasesti zadnje mesto.

V Zagrebu se srečata Concordia in Gradjanski, za prvo je izid ogromnega pomena, Concordiji zadostuje delitev točk, da se plasira na tretje mesto in s tem v ožje tekmovanje. Moštvo bo seveda igralo z vsemi silami, da si osigura vsaj neodločen rezultat.

Težje stališče ima Hašk, ki bo potoval v Split. Ima samo eno možnost priti v finalne tekme: premagati mora Hajduka, Gradjanski pa Concordio. Ako se le ena od variant ponese, mora Hašk izpasti.

V beogradski skupini je že padla odločitev. Vršita se dve tekmi, ki ne moreta ničesar spremeniti. BSK igra v Sarajevu s Slavijo, Jugoslavija pa doma z Jugom.

Odločilnega pomena bosta dve tekmi v III. ligi. Mačva igra doma s Gradjanskim in ji zadostuje ena točka, da postane prvak svoje skupine. Druga tekma bo dobila odločilno veljavo le v slučaju, da bo Mačva izgubila. Slavija mora v tem slučaju premagati Vojvodino in nato že Obilica in bo dosegla enako število točk kot Mačva. Odločila bi potem razlika golov. Na vsak način ima Mačva najboljše izgleda, da se plasira v finale.

Sodniki za tekme so že določeni: Concordia: Gradjanski g. Joksić, Primorje: Ilirija g. Fabris, Hajduk: Hašk g. Ružić, Slavija: BSK g. Kap, Jugoslavija: Jug g. Pejić, Mačva: Gradjanski g. Mojić, Slavija: Vojvodina g. Padjen, Bačka: PSK g. Avramović in Obilica: Sand g. Vasiljević.

Drobne vesti

Primorje je izgubilo lahkoatletski dvomatch s KAC v Celovcu s 34:54 točkami. Primorjaši so postavili dva slovenska rekorda: Korče v skoku v daljavo s 6'64 m in olim. štafeta Primorja s 3:49'6.

Jug Dubrovnik je na povratku iz Ljubljane gostoval v Karlovcu in nastopil proti KSU. V waterpolu je zmagal Jug s 7:0. V plavanju naj omenimo le: 50 m prosto: Grbić (J) 28, 200 m prsno: Lukačić (KSU) 3:12, 3 x 100 m mešana: Jug 3:54-2, 100 m prosto: Matić (J) 1:05.

Plavalni dvomatch CSR: Poljska se je končal z zmago Čehov s 63:39. Na tekmovanju je bilo postavljenih po 5 češkoslovaških in poljskih rekordov.

Meddržavni tenis match Jugoslavija: Avstrija se vrši te dni v Porečah v Avstriji. Jugoslavija vodi do sedaj s 2:1. Schäfer (J) je premagal Eifermannna s 6:2, 5:7, 2:6, 6:3 in 6:2. Matelja (A) pa Kukuljevića s 6:3, 6:2 in 6:1. Par Schäfer-Kukuljević je premagal dvojico Kinzel-Haberl s 6:8, 8:6, 6:2 in 6:0.

Lampret Nada (Ilirija) je edina jugoslovanska tekmovalka na plavalnem prvenstvu Evrope v Parizu. V torek zvečer je odpotovala iz Ljubljane v spremstvu saveznih zastopnikov gg. Bedenka in Kramaršiča.

VI. 17.707/31-14. 1851

Natečaj

Mestno načelstvo v Ljubljani je sporazumno z Generalno direkcijo državnih železnic v Beogradu podaljšalo rok natečaja za izdelavo generalnega projekta novega postajnega poslopja v Ljubljani za 45 dni. Natečaj se tedaj konča dne 15. oktobra 1931 ob 11. uri dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 19. avgusta 1931.

Zupan: dr. Dinko Puc, l. r.

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25-I. 507

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Kdor

hoče elegantno običen biti, naj se zgleda pri

Gombocu

Maribor

Aleksandrova cesta 24

Nogavice, roka-

vica, volna in

bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

1762

Kultura

Zagreško gledališče v novi sezoni. Do konca tega meseca so na repertoarju povečini le repriže raznih popularnih del. In sicer opere: Puccini »Turandot«, Halevy »Zidovka«, Mascagni »Cavalleria Rusticana«, Leoncavallo »Pagliaccio«; baleta: Lhotke »Vrag in njegov pomočnik«, Šafranek-Kavič »Figline«; operete: Benatzky »Trije mušketirji«, Dijardović »Jurek in Stefek«, Volman »Ljubice s Montmartra« in »Grofica Marica«, Granichstädt »Orlov«, veseloigri: Ganderin »Nič brez moške glave«, Hirschfeld-Frank »Posel z Ameriko«.

Prava dramska sezona se bo otvorila 1. sept. v malem gledališču v Frankopanski ulici. Najprej bodo igrali dve domači noviteti: staro kajkavsko komedijo »Lynbamirovih ili priatelj pravi«, pisatelja Matije Jandriča; delo je bilo že napisano v preteklem stoletju, pa bo sedaj prvič prizorjeno, in Ogrizović-Milčinovića dramo »Prokletstvo«, ki je bila napisana že leta 1906. Nato pridejo na repertoar: za 100-letnico Sardonja »Madame sans gene«, František Langer »Prerojenje Ferdiša Pištore«, Kelemen »Zgodba o netopirju« in Joža Ivaković »Vržno kolo«. Zadnje delo bo režiral avtor sam.

Zbrana dela Branislava Nušića. V Beogradu so začela izhajati zbrana dela znanega srbskega komediografa Branislava Nušića, ki je znan tudi pri nas iz vzporeditev v našem gledališču, ki so imela pri občinstvu radi lahke vsebine in svoje drastičnosti precejšen uspeh.

Mihail Čehov bo otvoril v jeseni v Parizu lastno gledališče. Vprizoriti misli naslednja dela: »Revizorja«, »Smrt Ivana Groznega«, »Rusko pravljico«, »Vesoljni potop«, »Hamleta« in več enodejank Antona P. Čehova. Glavne vloge bo kreiral sam. Za glavno nalogo si je postavil reformacijo gledališča v jezikovnem oziru, v mišljenju in v gestikularnem izražanju. Tako bo dobil Pariz poleg ruske opere še rusko dramo.

Češki dramatik František Langer je napisal novo dramo »Angeli med nami«, ki bo izšla najprej kot knjiga.

Znani češki komik Vlasta Burian, ki nastopa tudi mnogo v zvočnem filmu, bo otvoril svoje gledališče v Pragi z veseloigro »Pasje življenje«.

Moskovski režiser Mayerhold se je moral zagovarjati pred klubom pisateljev radi vzporeditve Olesove igre »Seznam dobrih del«, češ da vpliva demoralizirajoče na delavstvo. Mayerhold se je sklical na umetniško svobodo, vendar pa je kljub temu propadel in vse kaže, da pomeni to tudi propad njegovega gledališča.

Gruda, mesečnik za kmetsko prosveto, ima v dvojni 7-8 številki naslednjo vsebino: Zgodovinsko povest Jože Lovrenčiča: Božja sodba, France Guželj: Troje dekliških pesmi, Franc Štefanič: Krčevina, Ljode Štular: Trije vrani (pesem), Vinko Bitenc: Zalosten konec beba David, Franjo Baš: Zapustili so rodno grudo. Poleg teh — razen Baševke članka — literarnih prispevkov je še bogat »Kotiček za dekleta«, poročila iz organizacije kmečkih fantov in deklet, zabavni kotiček in nekaj literarnih poizkusov. Delo, ki ga vrši »Gruda« med našo kmečko mladino, je velike važnosti za dvig naše podeželske prosvete.

Sokolstvo

Prvi nastop Sokola Ribnica-Josipdol

Na praznik 15. t. m. je mladi Sokol v Ribnici-Josipdolu priredil svoj prvi javni nastop, ki je krasno uspel. Pri nastopu je sodelovala tudi vzorna vrsta »Koroškega sokolskega okrožja«. Z nastopom je bila obenem združena proslava 10-letnice vladanja prvega Sokola Nj. Vel. kralja in otvoritev letnega telovadišča.

Javni nastop, ki se je pričel točno ob 15. je otvorila ženska deca s prostimi vajami z obročki, ki so bile zelo dobro in skladno izvedene. Enako lep je bil nastop moške dece. Proste vaje članice so bile dobre, morale pa bi biti boljše naučene. Prav častno je bilo število članov, ki so proste vaje izvedli skladno in zelo dobro. Ljubek je bil nastop ženske dece z našim narodnim kolom, ki je občinstvu zelo ugajal. Na drugo je nastopila vrsta domačih telovadcev, pomnožena z nekaterimi gosti in je izvedla prav primerne vaje.

Po nastopu je brat starosta otvoril letno telovadišče in pozdravil zastopnike mariborske sokolske župe, koroškega sokolskega okrožja in ostalih bratskih društev. Po pozdravu staroste Sokola iz Marenberga, je spregovoril nekaj ognjevitih besed društveni podstarosta ter se zahvalil vsem za naklonjenost in podporo mlademu Sokolu. Končno moramo pohvaliti tamburški zbor, ki je spremljal vse proste vaje in rešil svojo nelahko nalogo v odlični meri.

Mlademu Sokolu k prvemu nastopu in lepiemu uspehu iskrene čestitke, z željo, da bi se mladi Sokol razvijal tako, kot je pokazal sobotni prvi nastop. Zdravo!

Javni nastop Sokola Grosuplje

Sokol v Grosupljem je imel preteklo nedeljo svoj prvi javni nastop na letnem telovadišču za Sokolskim domom. Po prihodu popoldanskih vlakov se je pričela javna telovadba vseh oddelkov, razen članic, ki celo leto zaradi premajhnega zanimanja oziroma števila niso telovadile. Vse telovadne točke, pri katerih so nastopili sami domačini, so bile dobro pripravljene in izvedene. Presenetili so nas člani (16), ki so proste vaje za vsesokolski zlet v Pragi izvedli skoraj brezhibno. Orodna telovadba je pokazala lep napredek posameznikov. Pomagali so telovadci bratskega Sokola II iz Ljubljane. Pri nastopu in poznejši veselici je sodelovala godba Sokola I — Tabor, ki je svojo nalogo rešila nad vse častno.

Da je prireditev tako lepo uspela, gre zahvala vsemu članstvu, predvsem pa starosti br. Rusu in načelniku br. Lojzetu Žitniku. Mlademu društvu, ki se kljub raznim zaprekam lepo razvija, k uspehu čestitamo. Zdravo!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 19.717/1. 2304

Izprememba v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Brečelj Bogdan, zdravnik-volonter v Ljubljani, je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 11. avgusta 1931.

V. No. 3376/25. 2302—3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za gradnjo novega mostu preko Krke v Žužemberku II. javno pisarno ponudbeno licitacijo na dan 5. septembra 1931. ob enajstih dop. v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami pri odseku tehničnega oddelka.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotki (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 322.671,55 dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasi deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 14. avgusta 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg I.a 563/31—3. 2313

Oklic.

Tožeča stranka Hranilnica in posojilnica na Igu, r. z. z. n. z. je vložila proti toženi stranki Novak Franc, posestnik, Iškavas št. 93 radi Din 8744'82 k opravični št. Cg I.a 563/31—3 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 3. septembra 1931 ob poldevetih dop. pred tem sodiščem v izbi št. 124 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja dr. Modic Ivan, odvetnik v Ljubljani za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. I.a,
dne 12. avgusta 1931.

C III 1046/31—2. 2289

Oklic.

Tožeča stranka Holc Matija, posestnik, gostilničar in mesarski mojster v Pobrežju pri Mariboru je vložila proti toženi stranki Lešnik Francu, mes. pomočniku v Pobrežju pri Mariboru, sedaj neznanega bivališča radi Din 3879— s pripadki k opravični št. C III 1046/31—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 19. septembra 1931 ob en četrt na devet uri dop. pred tem sodiščem v izbi št. 14 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. dr. Planinšek Odon, sodni pripravnik v Mariboru za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 11. avgusta 1931.

E 416/31—7. 2307

Dražbeni oklic.

Dne 7. septembra 1931 ob devetih dop. bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Podturn, vl. št. 652, 1105, 1113.

Cenilna vrednost: 20.282 Din (bremena 16.282—Din). Najmanjši ponudek: 2667—dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto,
dne 6. avgusta 1931.

E 438/31—16. 2308

Dražbeni oklic.

Dne 20. septembra 1931 ob osmih dop. bo na licu mesta v Muhaberju št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Bršljin, vl. št. 156, 387; zemljiška

knjiga Prečna, vl. št. 1025; zemljiška knjiga Daljni vrh, vl. št. 188; zemljiška knjiga Češence, vl. št. 548.

Cenilna vrednost: 74.256—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto,
dne 11. avgusta 1931.

Konkurzni razglasi

S 24/31—2. 2312

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Viljema Zabukovca, mizarja v Ložu, sedaj stanujočega v Beogradu, Kulina bana 11, (Mokroluška).

Konkurzni sodnik Kajfež Anton, starešina okrajnega sodišča v Ložu.

Upravnik mase Viktor Poznik, notar v Ložu.

Oglasitveni rok do 30. septembra 1931 pri sodišču v Ložu. Ugotovitveni narok pri okrajnem sodišču v Ložu dne 6. oktobra 1931 ob desetih dopoldne.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 14. avgusta 1931.

S 26/31—3. 2314

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Aleševca Petra, peka in posestnika v Kranju št. 99.

Konkurzni sodnik Gregore Jurij, starešina okrajnega sodišča v Kranju.

Upravnik mase dr. Sajovic Stanko, odvetnik v Kranju.

Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Kranju dne 28. avgusta 1931 ob desetih dopoldne.

Oglasitveni rok do 30. septembra 1931 pri sodišču v Kranju. Ugotovitveni narok pri okrajnem sodišču v Kranju dne 6. oktobra 1931 ob desetih dopoldne.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 17. avgusta 1931.

Sa 25/31—2. 2315

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Stane Rebolja, trgovca v Kranju št. 10.

Konkurzni sodnik Gregore Jurij, starešina okrajnega sodišča v Kranju.

Upravnik mase dr. Sabothy Beno, odvetnik v Kranju.

Oglasitveni rok do 30. septembra 1931 pri sodišču v Kranju. Ugotovitveni narok pri okrajnem sodišču v Kranju, dne 5. oktobra 1931 ob desetih dopoldne.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 17. avgusta 1931.

Sa 26/31—2. 2309

Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Koražija Ivan-a, trgovca z železnino v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 42 registrovanega pod firmo Ivan Koražija v Mariboru.

Poravnavni sodnik: dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Poravnavni upravitelj: dr. Rapoc Josip, odvetnik v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 28. septembra 1931 ob devetih dopoldne. Rok za oglasitev do 23. septembra 1931 pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 14. avgusta 1931.

Sa 14/31—41. 2305

Potrditev poravnave izven konkurza.

Poravnavna zadeva: tvrdka Fröhlich-Navratil, trg. v Celju.

Potrjuje se poravnava, katero je sklenila poravnavna dolžnica s svojimi upniki pri naroku dne 10. avgusta 1931 te vsebine, da je prvenstvene terjatve plačati v celoti, ostali upniki pa dobijo 60% kvoto njihovih terjatev, plačljivo v 12 enakih mesečnih obrokih, počenši 60 dni po pravomočni potrditvi poravnave pod izgubo obrokov, ter da pristopi k tej poravnavi kot porok in plačnik do zneska 50.000 Din Dobovičnik Franc, trg. v Celju.

Okrožno kot konkurzno sodišče Celje,
dne 12. avgusta 1931.

Sa 13/31—33. 2306

Potrditev poravnave izven konkurza.

Poravnavna zadeva: Vebke Jožica, trgovka v Celju.

Potrjuje se poravnava, katero je sklenila poravnavna dolžnica s svojimi upniki pri naroku dne 5. avgusta 1931 te vsebine, da je prvenstvene terjatve plačati v celoti, ostali upniki pa dobijo 40% kvoto, plačljivo v 8 mesečnih obrokih v enaki višini, počenši 90 dni po pravomočni potrditvi poravnave.

Okrožno kot konkurzno sodišče Celje,
dne 12. avgusta 1931.

Sa 11/31—61. 2311

Sklep.

Poravnavna stvar Bernik Francela, trgovca s klobuki, Ljubljana VII, Celovška cesta št. 43.

Prisilna poravnava izven konkurza, sklenjena na poravnalnem naroku 8. avgusta 1931 med dolžnikom in njegovimi upniki te vsebine, da plača dolžnik upnike, ki jim gre pravica do prvenstvenega poplavlja njih terjatev v smislu §-a 30 zak. o prisilni poravnavi izven konkurza, popolnoma, ostalim svojim upnikom 42,5 odstotno kvoto njihovih terjatev in sicer v štirih enakih tromesečnih obrokih, kojih prvi zapade v plačilo tri mesece po pravomočnosti poravnave, ostali trije obroki pa zaporedoma vsake tri mesece po prvem obroku, in to s poročstvom Andreja Cvajnarja, posestnika iz Preske št. 13 in Andreja Bernika, posestnika in klobučarja v Višnji gori — se odobri.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 13. avgusta 1931.

Sa 4/31—6. 2310

Sklep.

Poravnavna stvar Rebolja Franceta.

Poravnava, sklenjena med Reboljem Francetom in upniki tako, da plača prvenstvene terjatve v celoti, ostalim upnikom pa 50%-no kvoto priznanih terjatev v enem letu v petih obrokih pod poročstvom njegove žene Rebolj Zofije, se glede na doseženo večino § 46 p. r. v smislu § 51 p. r. potrdi.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. I.,
dne 3. avgusta 1931

Razglasi raznih uradov in oblastev

St. 2120. 2277a—2—9

Razglas

o I. pisarni ponudbeni licitaciji za zgradbo železobetonskega mostu čez inudacijski jarek Pšate v km 11-260 drž. ceste št. 50.

Tehnični razdelek sreskega načelstva kr. banske uprave v Ljubljani razpisuje po naročilu kr. ban. uprave v Ljubljani od 7. avgusta 1931 V. No. 1413/4, in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910. ter njegovih sprememb, odnosno spopolnitve za prevzem in izvršitev zgradbe železobetonskega mostu čez Pšato v Trzinu

I. javno pisarno ponudbeno licitacijo na dan 9. septembra 1931 ob enajstih dop. v prostorih tehničnega razdelka sreskega načelstva v Ljubljani, St. Peterska vojašnica soba št. 55.

Vse natančnejše podatke glej »Službene objave« v »Jugoslovanu« št. 189 z dne 18. avgusta 1931.

Tehnični razdelek sreskega načelstva
v Ljubljani, dne 12. avgusta 1931.

St. 2121. 2276a—2—2

Razglas

o I. pisarni ponudbeni licitaciji za zgradbo železobetonskega mostu čez Rovški potok v km 17-790 drž. ceste št. 50.

Tehnični razdelek sreskega načelstva kr. banske uprave v Ljubljani razpisuje po naročilu kr. ban. uprave v Ljubljani od 7. avgusta 1931 V. No. 1412/4, in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910. ter njegovih sprememb, odnosno spopolnitve za prevzem in izvršitev zgradbe železobetonskega mostu čez Rovški potok

I. javno pisarno ponudbeno licitacijo na dan 10. septembra 1931 ob enajstih dop. v prostorih tehničnega razdelka sreskega načelstva v Ljubljani, St. Peterska vojašnica soba št. 55.

Vse natančnejše podatke glej »Službene objave« v »Jugoslovanu« št. 189 z dne 18. avgusta 1931.

Tehnični razdelek sreskega načelstva
v Ljubljani, dne 12. avgusta 1931.

Razne objave

Objava.

Izgubil sem orožni list, ki se glasi na no lovsko puško dvočevko, izdan od sreske izpostave v Skofji Loki, pod zaporedno številko 69 ad spis 8000/28., na ime Hafner Franc, posestnik, Trnje 17, obč. Stara Loka. Proglašam ga za neveljavnega.

Janževski vrh, dne 15. avgusta 1931.

Hafner Franc, s. r

39.-

Vrsta 2941-00

Otroške sandale iz mehkega usnja, z močnim gumastim podplatom in s podpetnikom. Vašim malčkom neobhodno potrebne. Otroške Din 39.—, ženske 49.—, moške 69.—.

59.-

Vrsta 2852-03

Te čevlje iz laka s spono smo priredili za otročičke. Nosijo se ob nedeljah in praznikih. Imamo prav take čevlje iz rjavega boksa za navadne dni.

89.-

Vrsta 3922-00

Sportni čevlji za otroke. Napravili smo jih iz rjavega boksa, z okrašenim jezikom. Močni podplati jamčijo, da bodo čevlji dolgo vzdržali.

169.-

Vrsta 1937-22

Elegantni polčevlji za gospode. Imamo črne in rjave, z gumastim podplatom. Praktični so za vsako priložnost.

89.-

Vrsta 3762-22

Te smo priredili za bolj žive dečke. Proizvajamo jih iz masnega kravjega usnja. Imamo pa tudi prav take iz mehkega usnja. Praktični čevljički za vsak štrpaci.

129.-

Vrsta 2852-05

Praktični čevlji iz laka ali rjavega telečjega boksa, ki se nogi dovršeno prilagajajo. V njih je hoja jako udobna.

169.-

Vrsta 1834-22

Čevlji iz laka in boksa, za učence. Polkoničasta oblika, daje čevljem posebno eleganco. Izredno so udobni in praktični.

169.-

Vrsta 3635-18

Te čevlje smo priredili za gospodinjice, ki hodijo na trg. Trpežni in udobni polčevlji, z nizkim podpetnikom in z gumo. Praktična obutev za vsako žensko.

39.-

Vrsta 242

Elastični in trpežni telovadni čevlji. Neobhodno potrebni učencem pri telovadbi. Ti čevlji bodo vzdržali celo leto.

169.-

Vrsta 1634-22

Elegantni polčevlji iz telečjega boksa, rjave barve. Dovolj praktični in nenavadno udobni. Izdelali smo jih dijakom za šolo in praznik.

169.-

Vrsta 2945-11

Čevlji za vsakdanjo nošnjo. Napravljene so iz črnega ali rjavega boksa in s spono. Zelo praktični in udobni. Dobite jih po zelo nizki ceni.

169.-

Vrsta 9897-70

Visoki gumasti škornji. Zelo praktični in trpežni. Mnogo vam bodo koristili pri delu na polju in v vodi.

Obiščite nas, — postregli Vas bomo v Vašo popolno zadovoljnost.

Rata

Zanimiva lobanja

V gorovju Jervois v srednji Avstraliji so našli nedavno lobanjo pračloveka, o kateri pravi ravnatelj avstralskega zavoda za anatomijo Colin Mackenzie, da je ta lobanja najbolj zanimiva od vseh, kar so jih našli v novejši dobi. Mackenzie je predaval o tej lobanji v zdravniškem društvu v Canberri. Rekel je, da je ta lobanja neke ženske, ki je bila približno 30 let stara, živela pa je pred 1 milijonom let. Govoriti je mogla le malo. Ozko, nazaj nagnjeno čelo kaže na prav malo razvite možgane, ki so bili tako majhni, da tako majhnih še nikjer niso našli. Tudi zadnji del glave je zelo kratek. Mišice na zadnjem delu glave pa kažejo, da je ta ženska držala glavo pokonci le z veliko težavo, iz česar sledi, da je morala živeti v dobi, ko ljudje še niso hodili popolnoma pokonci. Mackenzie trdi dalje, da se da iz te lobanje sklepati, da obvladuje mišičevje ves intelektualni sistem in da ima ves duševni razvoj svoj izvor v mišičevju. Pokončna hoja je razmeroma še mlada lastnost človeka, ta lobanja pa da nas uči, da moramo biti zelo pozorni na činitelje in na okoliščine, od katerih je odvisna naša pokončna

hoja. Mi smo za mišičevje premalo skrbeli, gledali pa smo zelo na duševni razvoj; zato pa trpe ljudje na toliko boleznih.

Po treh letih vstala od mrtvih

Zanimivo zgodbo o prodajalki Arnouvet, ki je pred leti pisala svoji materi pismo, da se bo usmrtila, sedaj pa so jo na čuden način zopet našli. Usmrtiti se je hotela, ker je v trgovini, kjer je bila nameščena, poneverila 1000 frankov, sramote pa, da bi veljala za tatlico, kar ni mogla preboleti. Mati izgube svoje hčerke kar ni mogla preboleti in ko so čez nekaj mesecev potegnili iz vode truplo mlade deklice, je mati res spoznala v utopljenki svojo hčerko. Truplo so nato pokopali, mati je pa vsako nedeljo obiskovala grob in ga krasila s cveticami.

Neki sorodnik nesrečnega dekleta pa je slučajno prišel v mesto Herblay in tam je opazil na trgu prodajalko surovega masla, ki se mu je zdela silno podobna njegovi pokojni sestrični. Ogovoril jo je, iz razgovora je pa spoznal, da je to res njegova »mrtva« sorodnica. Dekle je priznalo, da ji je zmanjkalo poguma usmrtiti

se; zato je pobegnila, in od tedaj naprej si pač služi svoj kruh, kakor pač ve in zna.

Sorodnik je odpeljal deklo s seboj v Pariz in konec? Poroka!

Nov način zdravljenja škrlatinke

Profesor dr. Friedman v Berlinu je prišel na nov način zdravljenja nevarne škrlatinke.

Škrlatinko so doslej zdravili z vbrizgavanjem seruma v bolnikovo meso. Vbrizgavanje pa je imelo prav pogostokrat zelo neprijetne posledice; če bi bili pa vbrizgavali manjše količine seruma, bi bil pa učinkovitejši. Prof. Friedman pa je našel način, da se more serum vbrizgavati tudi v žile dovodnice ali v »vene«. Ta način vbrizgavanja ima to prednost, da deluje serum mnogo bolj učinkovito, pa tudi znatno manj ga je treba. Sposobnosti, kakor se pojavljajo pri škrlatinki, so izginili že v 6 urah, telesna temperatura pa je postala tudi v 6 do 7 urah normalna; prej je začela vročina pri bolniku pojemanju šele v dveh dneh.

Zatrujejo, da bodo novo metodo preizkušali tudi še v drugih bolnišnicah in potem bodo šele izrekli zdravnikovo svojo sodbo o novem načinu zdravljenja škrlatinke.

Delovni čas v Ameriki

V Zedinjenih državah proučujejo vladni in gospodarski krogi prav resno vprašanje, če ne bi kazalo vpeljati petdnevni delovni čas, da se omili silna brezposelnost, ki se vedno bolj širi. Pri reševanju tega vprašanja dela vladi in industrijalcem največ brezglavice določitev tedenske meze: eni so namreč zato, naj dobivajo delavci polno dosedanje mezo, tudi če bodo delali le 5 dni, drugi pa zopet na vso moč pritiskajo za primerno znižanje delavskih plač.

Novi patenti

Statistika nemškega patentnega urada pove, da je prijavljenih največ patentov iz elektrotehnične stroke. Teh je namreč 18.052. Patentov, ki se tičejo gospodarskih in gospodinjstvih strojev, je prijavljenih 425. »Kemičnih« patentov je 353, patentov za kurilne naprave pa je 230. Prav dosti patentov se tiče tudi fotografije in kinematografov, namreč 221.

Za kratek čas

»Hvala, prijatelj — le obdrži svojo smodko, jaz ne kadim več!«

»Presneto mora biti tvoja žena energična!«

»Ali imate tudi francosko kuhinjo?«

»Seveda, seveda — kaj pa želite, gospod?«

»Dve mehko kuhani jajci...«

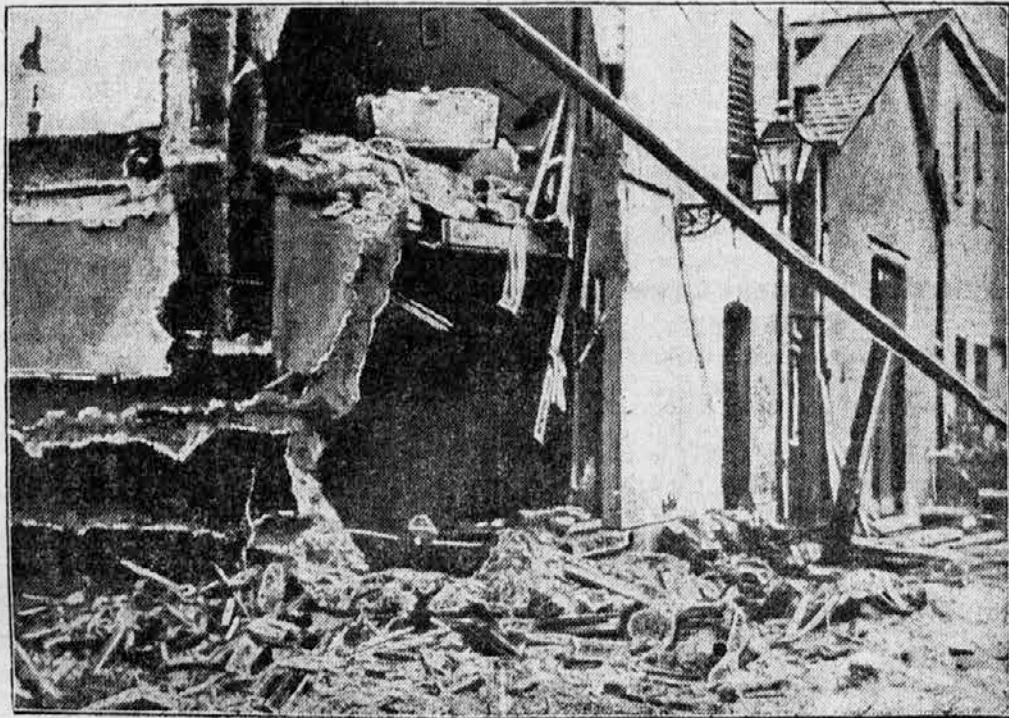
Vsega je preveč!

Iz Amerike poročajo, da je guverner v mestu New Orleans (na jugu Zedinjenih držav) sklical veliko konferenco, na katero so bili povabljeni tudi zastopniki sosednjih držav, da se posvetujejo, če ne bi kazalo, za l. 1932 vsak nasad bombaža prepovedati. Guverner je mnenja, da bi se vsled take prepovedi cene bombaža silno dvignile.

V zapadnem Teksosu (Mehika) pa so prepovedali pridobivanje petroleja, samo da bi ceno starega petroleja dvignili. Kdor bi pridobil petrolej skrivaj, pride pred vojno sodišče.

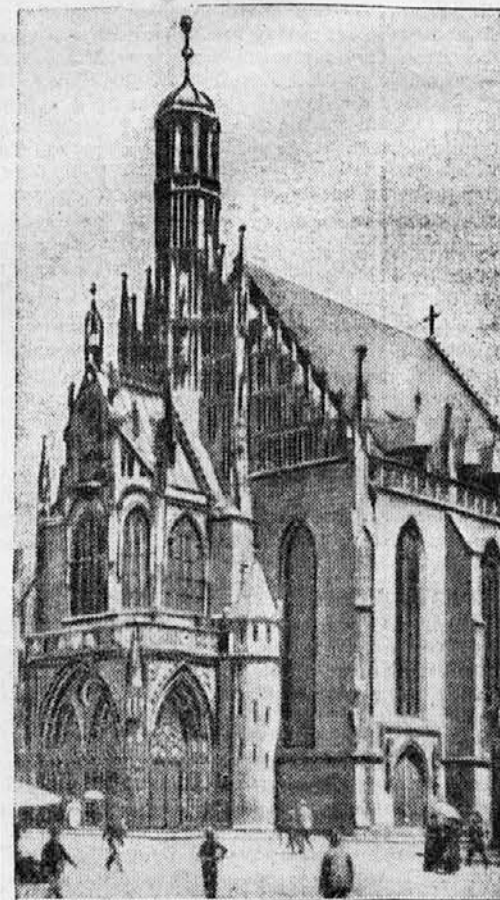
V Braziliji pa hočejo tudi letos sežgati na tisoče vreč kave, samo da bi dosegli višje cene za ostalo kavo.

Ta sistem pridobivanja in uničevanje blaga se imenuje »umno gospodarstvo...«

Strahovita eksplozija pri Lyon-u

V Lyonu v Franciji se je te dni vsled eksplozije porušila trinadstropna hiša. Eksplozija je zahtevala 10 človeških žrtev, 15 oseb pa je bilo težko ranjenih. Hiša je pognala v zrak baje sama lastnica hiše, ki je bila silno zadovoljena, pa je bržkone hotela svoje dolgove poplačati z visoko zavarovalnico.

70. nemški katoliški shod

Od 26. do 30. avgusta bodo letos zborovali zastopniki nemških katoličanov v Nürnbergu. Program zborovanja je zelo obsežen. Na sliki vidimo cerkev »Naše Ljube Gospe« (»Liebfrauenkirche«), kjer bo slovesna služba božja